WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

Rok I DWUTYGODNIK Nr 2

TREŚĆ NUMERU:

1. WIELOSŁAW WOLSKI. ROLA I ZNACZENIE STANDARDÓW ZBOŻOWYCH W HANDLU ZIEMIOPŁODAMI
2. NORMY JAKOŚCIOWE OLEISTYCH
3. „ „ ZIEMNIAKÓW
4. „ „ SIANA
5. „ „ SŁOMY
6. „ „ WARZYW
7. STANDARD PSZENICY W ZSRR
8. ZADANIA MAKLERA PRZYSIĘGŁEGO
9. KN.:PODATEK GRUNTOWY W ZBOŻU
10. HELENA ŻYWICKA: KOMISJA RZECZOZNAWCÓW
11. WACŁAW JACHĘCKI: PARĘ SŁÓW O OTRĘBACH
12. KRONIKA GOSPODARCZA KRAJOWA
13. KRONIKA ZAGRANICZNA
14. CEDUŁY GIEŁDOWE
15. KRONIKA GIEŁDOWA
16. MIARY I WAGI

czas. 13927/1/2

WIADOMOŚCI GIEŁDOWE

ORGAN GIEŁD ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Rok I. Warszawa, 30 listopada 1948 roku Nr 2.

Rola i znaczenie standardów zbożowych w handlu ziemopłodami

Po raz pierwszy w okresie powojennym ukazały się znów na wszystkich 10 Giełdach Zbożowo-Towarowych standardy zbożowe na rok gospodarczy 1948/9. Warto przy tej okazji poświęcić kilka uwag roli standardów zbożowych w naszym życiu gospodarczym i ich charakterystyce. Najsamprzód dlaczego wprowadzono standardy tak późno, dlaczego z tą pożyteczną dla obrotu zbożem instytucją czekano tak długo?

Świetne zbiory zbóż 1948 r. nietylko czynią nas samowystarczalnymi, ale pozwalają na wznowienie eksportu zbożowego i to w poważnych rozmiarach. Nie zapominajmy jednak, że jeszcze rok temu mieliśmy deficyt zbożowy sięgający setek tysięcy ton zboża, który pokrywaliśmy importem. Wtych warunkach, element jakości ziarna, schodził siłą faktu na dalszy plan, natomiast ilość ziarna, brak rezerw — były główną troską i pochłaniały całą uwagę władz i ludzi odpowiedzialnych za rynek zbożowy. Skupić więcej zboża towarowego, utrzymać ceny, zapewnić aprowizację, stworzyć niezbędne rezerwy — to były bojowe zadania dla całego uspołecznionego aparatu handlowego. Jasną jest rzeczą, że w tych warunkach każde pojawiające się na rynku zboże było skupywane i przy ogólnym jego braku niemal każde było dobre. Z drugiej strony, wszystko to powodowało, że nie można było stawiać ostrzejszych warunków jakościowych producentom rolnym.

Dziś sytuacja zmieniła się radykalnie: zboża jest poddostatkiem, rezerwy są stworzone, produkcja szlachetniejsza. Można i trzeba jej stawiać wymagania jakościowe, jak stawia się je produkcji przemysłowej — walka o jakość wysuwa się na pierwsze miejsce.

Standardy zostały ogłoszone i obowiązują na Giełdzie. Co to znaczy? To znaczy, że jeśli w kontrakcie kupna-sprzedaży kontrahenci nie umówią się co do jakości towaru — to rozumie się, że towar powinien być standardowy, czyli odpowiadać cechom ustalonym i obowiązującym w obrocie giełdowym. Jeśli zboże dostarczono gorszej jakości, strona odbiarająca może żądać odpowiedniej bonifikaty za mniejwartość lub w rażących wypadkach wprost stawiać towar do dyspozycji (nie przyjąć). Standardy giełdowe nie mają więc u nas charakteru normy państwowej w obrocie, normy bezwzględnie obowiązującej, są to raczej przepisy o jakości towaru względnie obowiązujące. Ponieważ jednak normy te zostały oficjalnie zatwierdzone przez Ministerstwo Prze-

mysłu i Handlu i ponieważ cały obrót zbożem ujęty jest w ramy gospodarki planowej, w system ścisłej reglamentacji (całe zboże towarowe musi być zaoferowane Polskim Zakładom Zbożowym, które z kolei są ich wyłącznym i jedynym legalnym dysponentem) standardowe przepisy zbożowe nabierają w obecnych warunkach specjalnego charakteru wiążącego, stają się warunkami na jakich kupują w roku gospodarczym 1948'49 zboże towarowe P.Z.Z.

Widzimy, że w tych warunkach, faktycznie rzecz biorąc, przepisy standardowe giełd wiążą wszystkich dopuszczonych do skupu zboża koncesjonariuszy w ich obowiązkowych dostawach na rzecz P.Z.Z. Z drugiej zaś strony wiążą one z kolei P.Z.Z. w ich dalszych dostawach, czy to dla przeróbki, czy do bezpośredniej konsumcji. Tyle o charakterze prawnym standardów giełdowych.

Jak doszło do ustalenia standardów zbożowych na rok 1948'49. Z polecenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu wszystkie giełdy w kraju pobierały w ustalonym okresie czasu dziesiątki i setki urzędowych prób zboża w terenie od najróżnorodniejszych placówek uprawnionych do skupu. Specjalne komisje rzeczoznawców przy każdej giełdzie selekcjonowały próby, dokonywały badań na wilgotność zboża, na jego zanieczyszczenie, obsadę szkodliwymi dla ziarna chwastami, na wykształcenie (dorodność ziarna) i na ciężar gatunkowy, czyli tzw. wagę holenderską ziarna. Wreszcie komisja główna w Warszawie złożona z przedstawicieli wszystkich zainteresowanych instytucji, resortów i przedsiębiorstw (Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Minsterstwo Rolnictwa i Reform Rolnych, Polskie Zakłady Zbożowe, Centrala Roln. Spółdz. Samopom. Chłopska, P. C. H., Państw. Nieruchomości Ziemskie, Państw. Zakłady Hodowli Roślin, Zarząd Główny Zw. Samopomocy Chłopskiej, Zrzeszenie Kupców Zbożowych i Centrala Spółdz. Spoż. „Społem") po żmudnych i fachowych dyskusjach przyjęła projekty standardów, które następnie z drobnymi poprawkami zatwierdzone zostały przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu. Standardy zbożowe ustala się dla każdego roku gospodarczego dla każdych zbiorów i to jest rzeczą naturalną i znaną. Zboże bowiem z każdych zbiorów jest inne, zależnie od pogody w okresie wegetacji, ilości wilgoci, warunków w jakich plenić się mogą chwasty czy szkodniki oraz warunków w jakich dokonywano sprzętu, starannej uprawy roli, płodozmianu, nawożenia — słowem tego, co w potocznym języku można by nazwać urodzajem.

Nowością w Polsce jest jednak fakt, że zdecydowano się na wprowadzenie jednego ogólnopolskiego standardu zbożowego. Na wszystkich więc giełdach obowiązują jednakowe normy jakościowe dla zboża w odróżnieniu od okresu przedwojennego, kiedy na każdej giełdzie obowiązywał inny, rzekomo swoisty dla danego rejonu, standard. Sądze, że stało się słusznie, nie ma bowiem argumentów przemawiających przeciw ogólnopolskiemu standardowi. Powszechnie przytaczany argument, że zboże rodzi się w każdym województwie inne, nie jest dostatecznie uzasadnione i nie wytrzymuje krytyki — gdyż zarówno kultura rolna, która w obecnych granicach Polski została bardziej w poszczególnych rejonach w porównaniu z Polską od roku 1939 wyrównana, jak i warunki klimatyczne nie stanowią już przeszkody dla standardu ogólnokrajowego. Jedne zaś standardy dla całego kraju, rzecz jasna dają poważne uproszczenie sprawy, jednolitość i łatwiejszą znajomość przepisów, co ma szczególnie duże znaczenie w okresie kiedy dopiero tworzą się i uczą nowe kadry zbożowców w spółdzielniach „Samopomocy Chłopskiej" i innych placówkach skupu sektora uspołecznionego.

Reasumując można by określić standard zboża w naszym położeniu jako pewne minimum jakości ziarna, na które składa się szereg jego cech, minimum opierające się na przeciętnej jakości zboża z danego zbioru.

Standardy zbożowe są nie tylko wymogiem dla aparatu handlowego, wymogiem kształtującym ten aparat, zmuszającym go do należytej znajomości fachu, konserwacji ziarna i należytego obchodzenia się z nim. Standardy mają poza tym wpływ na produkcję z jednej strony i na konsumcję z drugiej. Są one żądaniem, jakie aparat skupu stawia producentowi na tle urodzaju danego roku. I tak, o ile żadna placówka skupu nie ma prawa odmówić przyjęcia zboża od oferującego producenta, o ile zboże odpowiada warunkom — o tyle upoważniona jest ona do nie przyjęcia towaru lub potrącenia mniejwartości w wadze lub cenie, jeśli zboże nie odpowiada wymaganemu standardowi. Takie mniejwartościowe zboże musi być bowiem doporowadzone do pożądanej kondycji (przeczyszczenie, wysuszenie), która wymaga pracy i środków materiałowych. Dopiero tak doprowadzone do standardu zboże może być przedmiotem dalszych transakcji handlowych. Daje to jednocześnie gwarancję konsumentowi lub

zakładowi przetwórczemu (młynowi), że odbiera ziarno takie, za jakie płaci, względnie jakie nadaje się do konsumcji czy przerobu.

Na zakończenie krótka charakterystyka standardów roku gospodarczego 1948'49.

Przepisami standaryzacyjnymi objęte zostały: żyto, pszenica, jęczmień browarniany i zwykły oraz owies. W najbliższej przyszłości rozszerzone zostaną przepisy na grykę, proso, nasiona oleiste i strączkowe i inne pasze. Nie wprowadzono jeszcze w tym roku ani specjalnego standardu pszenicy jarej, ani jęczmienia ozimego, przemysłowego, pastewnego, ani owsa przemysłowego. Standardy obecnie odnoszą się do zasadniczego pojęcia standardu nie tworząc tzw. standardu I, II lub III zależnie od ciężaru gatunkowego ziarna. Nie ulega jednak wątpliwości, że w przyszłych sezonach konieczny będzie dalszy krok naprzód i dalsze selekcjonowanie poszczególnych partii towaru, zależnie od tego czy chodzi o jare zboża, czy ozime (przy jęczmieniu i pszenicy) czy o zboże na cele pastewne, czy na konsumcję (przemiał), czy na cele przemysłowe. Być może, że trzeba będzie tworzyć jeszcze w ramach każdego gatunku dalsze poszczególne klasy, jak to ma miejsce w Związku Radzieckim, gdzie np. standardy różne dla pszenicy jarej i ozimej przewidują jeszcze podział na klasy (szklista, półszklista itd.). Co się tyczy zawilgocenia, to w roku obecnym, który był stosunkowo dość wilgotny (lato) standardy przewidują z wyjątkiem owsa, który ma normalną wilgotność 15%, zawartość wilgoci 15,5% z tolerancją do 0,5%, co w praktyce nie pozwala na kwestionowanie żyta, pszenicy i jęczmienia o zawilgoceniu 16%. Określenie dotyczące zanieczyszczenia i obsady obcym ziarnem zboża uprawnego, jak i granice zanieczyszczenia szkodliwymi dla zdrowia chwastami i pasożytami (kąkol, śnieć, sporysz) nie odbiegają na ogół od narmalnie przyjętych norm. To samo dotyczy takich określeń i wymogów, jak zapach zboża (stęchlizna może być powodem postawienia towaru do dyspozycji) „zboże niezagrzane", % ziarn porośniętych itp. Dla lepszego porównania omawianych norm jakościowych przytaczam poniżej tablicę obrazującą standardy w roku 1939 Giełdy Poznańskiej, jako przeciętnej dla kraju, projekty standardów (nie wprowadzonych na giełdy) za rok 1947'8 i standardy obecne.

Giełda Poznańska 28.7.1939 r.		Projekt 1947/8 niewprowadzony	Obecne standarty
Pszenica	739,5	740	745
Żyto	708	693	700
Jęczmień brow.	p/g próby	p/g próby	pg próby i spec. wym.
Jęczmień	700—720	653	650
„ ozimy	—	—	—
Owies I stand.	470,5	440	490
„ II „	445	—	—

Interesuje nas oczywiście przede wszystkim waga holenderska, która jest decydująca, jeśli chodzi o porównanie jakości ziarna. Otóż jak wynika z tablicy jakość pszenicy, a zwłaszcza owsa jest w roku gospodarczym 1948'49 znacznie lepsza, niż w 1939 r., i w 1947 r., natomiast jakość jęczmienia i żyta wykazuje odchylenie na niekorzyść.

Wiesław Wolski

Normy jakościowe dla nasion oleistych

zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu Departament Obrotu Artykułami Rolnymi pismem z dnia 26.XI.1948 r.

W obrocie handlowym rozróżnia się następujące rodzaje nasion oleistych:

Nasiona oleiste siewne kwalifikowane,
Niasiona oleiste siewne niekwalifikowane,
Nasiona oleste przemysłowe.

I. Nasiona oleiste siewne kwalifikowane

Odnośnie nasion oleistych siewnych kwalifikowanych mają zastosowanie normy jakościowe podane w regulaminie i przepisach o kwalifikacji ziemniopłodów z 1938 r. i uregulowane odpowiednimi zarządzeniami Ministerstwa Rolnictwa i R. R.

II. Nasiona oleiste siewne niekwalifikowane

Dla nasion oleistych siewnych niekwalifikowanych ustala się następujące normy jakościowe:

GATUNEK	Wilgotność w %	Czystość w %	Siła kiełk.	Cięż. 1000 ziarn. w granicach	Zanieczyszczenie w szt. na 1 kg.			
					obce upraw.		Chwasty	Chwasty
					w oryginałach	w odsiew.	szkodl. 1 i 2	mniej szkodl.
Rzepak ozimy	do 15	98	95	4 — 7	37	75	100	50
Rzepak jary	„ „	98	95	2,5—4	37	75	100	50
Rzepik ozimy	„ „	98	95	2,5—4	37	75	100	50
Rzepik jary	„ „	98	95	1,8—2,5	37	75	100	50
Len drobnoziarn.	„ „	98	92	4,5—5,5	9	15	100	50
Len gruboziarn.	„ „	98	92	7 — 10	9	15	100	50
Lnianka	„ „	98	95	1 — 1,5	75	150	200	100
Konopie	„ „	98	90	15 — 25	9	15	50	50
Mak	„ „	98	85	0,4—0,6	75	150	500	200
Gorczyca biała	„ „	98	95	3 — 6	37	75	100	50
Gorczyca czarna	„ „	98	95	1,5—2,5	37	75	100	50
Słonecznik	„ „	98	90	30 — 80	9	15	10	—

Uwaga: 1) Nasiona chwastów bardzo szkodliwe.
Kanianka w lnie i konopiach niedopuszczalna,
Zaraza (orobauche) w konopiach niedopuszczalna,
Życica lniana i życica odurzająca dopuszczalna w lnie w ilości 5 szt. na 1 kg. Lulek w maku niedopuszczalny.

2) Chwasty szkodliwe częściej spotykane (trudne do odczyszczenia) w lniance: komosa, szczaw, ognicha, rdest,
w lnie: lnianka, sporek, lepczyca, rdest, szczaw, komosa, ognicha i wyki,
w maku: komosa, lebioda, dziki mak.

III. Nasiona oleiste przemysłowe

Dla nasion oleistych przemysłowych ustala się następujące normy jakościowe:

Rzepak ozimy

Rzepak ozimy winien być zdrowy, suchy, niezagrzany, o naturalnym kolorze i zapachu, bez białego nalotu i przy dostawach po 15 lipca winien pochodzić z ostatniego zbioru.

Winien posiadać czystość conajmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność:
do 30 września włącznie — 14%
od 1 do 31 października — 13%
od 1 listopada — 12%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Rzepik ozimy

Rzepik ozimy winien być zdrowy, suchy, niezagrzany, o naturalnym kolorze i zapachu, bez białego nalotu i przy dostawach po 15 lipca winien pochodzić z ostatniego zbioru.

Winien posiadać czystość co najmniej 96%.
Dopuszczalna wilgotność:
do 30 września włącznie — 14%
od 1 do 31 października — 13%
od 1 listopada — 12%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Rzepak jary

Rzepak jary winien być zdrowy, suchy, niezagrzany, o naturalnym kolorze i zapachu, bez białego nalotu i przy dostawach po 15 września winien pochodzić z ostatniego zbioru.

Winien posiadać czystość conajmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność:
do 30 września włącznie — 14%
od 1 do 31 października — 13%
od 1 listopada — 12%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Rzepik jary

Rzepik jary winien być zdrowy, suchy, niezagrzany, o naturalnym kolorze i zapachu, bez białego nalotu i przy dostawach po 15 września winien pochodzić z ostatniego zbioru.

Winien posiadać czystość conajmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność:
do 30 września włącznie — 14%
od 1 do 31 października — 13%
od 1 listopada — 12%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Len

Rozróżnia się dwa rodzaje lnu: len drobnoziarnisty o ciężarze 1000 ziarn do 6,5 gr, i len gruboziarnisty o ciężarze 1000 ziarn powyżej 6,5 gr.

Nasiona lnu drobnoziarnistego posiadają kolor jasno-brązowy o słabym połysku, naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 września winny pochodzić z ostatniego zbioru.

Nasiona lnu gruboziarnistego posiadają kolor jasno-brązowy z silnym połyskiem, naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 września winny pochodzić z ostatniego zbioru.

Zarówno len drobnoziarnisty jak i gruboziarnisty winien posiadać czystość conajmniej 93%.

Dopuszczalna wilgotność:
do 31 października — 13%
od 1 listopada — 12%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Lnianka

Nasiona lnianki są koloru żółtego, niekiedy z odcieniem czerwonym, o naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 września winny pochodzić z ostatniego zbioru.

Winny posiadać czystość conajmniej — 94%
Dopuszczalna wilgotność — 10%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 2%.

Konopie

Nasiona konopi winny być koloru szaro-zielonego, szarego lub ciemno-brunatnego, o naturalnym zapachu i przy dostawach od 1 listopada winny pochodzić z ostatniego zbioru.

Winny posiadać czystość conajmniej — 97%
Dopuszczalna wilgotność — 11%

Zanieczyszczenie mineralnymi łącznie z obsadą nie może przekraczać 3%.

Mak

Obrót handlowy makiem odbywa się zasadniczo w/g próby.

Przy trasakcjach bez próby rozróżnia się następujące gatunki maku:

a) niebieski o jednolitym kolorze,
b) siwy,
c) mieszany.

Mak winien być zdrowy, suchy, niezjełczały, o naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 września winien pochodzić z ostatniego zbioru.

Winien posiadać czystość conajmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność — 10%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 0,3%.

Niedopuszczalna jest obecność lulka w maku.

Gorczyca biała

Gorczyca winna być zdrowa, sucha, dojrzała, o jednolitym kolorze żółtym, niezagrzana, niezapleśniała o naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 października winna pochodzić z ostatniego zbioru.

Winna posiadać czystość co najmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność — 10%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 0,3%.

Obecność gorczycy czarnej do 3% nie zalicza się do obsady obcymi uprawnymi.

Gorczyca czarna

Gorczyca winna być zdrowa, sucha, dojrzała, o jednolitym kolorze, niezapleśniała, niezagrzana, o naturalnym zapachu i przy dostawach po 15 października winna pochodzić z ostatniego zbioru.

Winna posiadać czystość co najmniej — 96%
Dopuszczalna wilgotność — 10%

Zanieczyszczenie mineralnymi nie może przekraczać 0,3%.

Obecność gorczycy białej do 3% nie zalicza się do obsady obcymi uprawnymi.

Normy jakościowe ziemniaków

w roku gospodarczym 1948/49 zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu jako standardy giełdowe — pismem z dnia 11.8.48 r. L. dz. AR/II-56-1.

W obrocie handlowym rozróżnia się ziemniaki jadalne, przemysłowe, pastewne oraz sadzeniaki kwalifikowane i niekwalifikowane, dla których ustala się następujące standardy — (standard dla sadzeniaków kwalifikowanych zostanie podany dodatkowo):

Ziemniaki jadalne

Ziemniaki jadalne winny być:

1) zdrowe, suche, dojrzałe,
2) średnicy niemniejszej od 3/5 cm wzwyż,
3) zanieczyszczenie mineralne i organiczne nie może przekraczać 3 proc.,
4) zawartość ziemniaków małych, chorych, zmarzniętych, zgniłych i uszkodzonych mechanicznie, nie nadających się do konsumcji nie może przekraczać 3 proc.,
5) łączne wady (pkt. 3 i 4) nie mogą przekraczać 5 proc.,
6) załadunek ziemniaków jadalnych nie może nastąpić przy temperaturze niższej niż — 2° C. Ładunek przy niższej temperaturze wymaga dodatkowej zgody odbiorcy.

Ziemniaki przemysłowe.

Za ziemniaki przemysłowe rozumie się:

1) takie ziemniaki, jakie wydaje pole bez określenia wielkości o zawartości basis 15 proc. skrobi,
2) ustalenie procentowości skrobi następuje na wadze Reymana, po uprzednim odrzuceniu zanieczyszczenia,
3) ogółem dopuszczalne zanieczyszczenie mineralne, organiczne, zgniłymi i inne do 3 proc.,
4) za każdy dalszy procent zanieczyszczenia potrąca się 1 proc. ceny,
5) o ile łączne zanieczyszczenie mineralne, organiczne, zgniłymi i inne przekroczą 10 proc. — odbiorca może towaru nie przyjąć,
6) załadowanie ziemniaków przemysłowych może nastąpić przy temperaturze nie niższej — 4° C. Załadunek przy niższej temperaturze wymaga dodatkowej zgody odbiorcy.

Ziemniaki pastewne.

Ziemniaki winny być:

1) zdrowe, suche, takie, jakie wydaje pole,
2) dopuszczalne zanieczyszczenia mineralne i organiczne, zgniłymi i inne do 5 proc., w tym zgniłych nie więcej niż 3 proc.,
3) za każdy dalszy procent zanieczyszczenia potrąca się 1 proc. ceny,
4) załadowanie ziemniaków pastewnych może nastąpić przy temperaturze do 0° C. Załadunek przy niższej temperaturze wymaga dodatkowej zgody odbiorcy.

Ziemniaki sadzeniaki niekwalifikowane.

Ziemniaki sadzeniaki niekwalifikowane winny być:

1) jednolite odmianowo,
2) dopuszczalna obecność obcych odmian do 3 proc.,
3) suche, zdrowe, czyste, dojrzałe, niezaparzone, o średnicy od 2,5 — 5 cm.,
4) dopuszczalna zawartość ziemniaków o wymiarach niestandardowych do 5 proc.,
5) zanieczyszczenie: mineralne, organiczne, zgniłymi, uszkodzonymi mechanicznie i inne — nie może przekraczać 5 proc.

NORMY JAKOŚCIOWE SIANA

na okres gospodarczy 1948/49

zatwierdzone pismem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 3. 8. 1948 r., L. dz. AR/I-74.

§ 1.

Siano winno być zdrowe, niezamulone, niezapiaszczone, o normalnym zapachu i wyglądzie świeżego siana, dostatecznie wypocone oraz suche.

Siano kontraktowane po 1-szym sierpnia powinno pochodzić z nowych zbiorów.

Przy sprzedażach do 1-go października należy rozumieć siano pierwszego pokosu. Po tym terminie dostarczyć można, w braku odmiennej umowy, siano dowolnego pokosu.

§ 2.

Rozróżniamy w handlu następujące standarty:

1) standard: siano słodkie, które winno składać się w przeważającej ilości (ca 70 proc.) dobrego, słodkiego siana łąkowego i nie powinno zawierać więcej jak 4 proc. chwastów obojętnych, traw błotnistych twardych i ostrych (trzciny, sitowia, szuwary).

2) standard: siano przeciętnej jakości, składające się w ca 55 proc. z traw słodkich i nie zawierających więcej jak 8 proc. chwastów obojętnych, traw błotnistych, twardych i ostrych (trzciny, sitowia, szuwary).

3) standard: siano półsłodkie składające się w ca 40 proc. z traw słodkich, o zawartości chwastów obojętnych, traw błotnistych, twardych i ostrych (trzciny, sitowia, szuwary) — do 10 proc.

4) standard: siano kwaśne o przeważającej ilości traw kwaśnych. Zawartość chwastów, traw błotnistych, twardych i ostrych (trzciny, sitowia, szuwary) dopuszczalne do 20 proc.

§ 3.

Siano dostarcza się luzem i prasowane.

Prasowanie siana może odbywać się ręcznie lub maszynowo i wymiary jak i waga bali jest dowolna. Wiązanie dopuszczalne sznurkiem lub drutem.

NORMY JAKOŚCIOWE
dla siana koniczynowego

Podane powyżej normy jakościowe dla siana zostały dodatkowo pismem Ministerstwa Przemysłu i Handlu z dnia 4.XI.48 r. L. dz. AR/I/74 uzupełnione przez standard O, który podajemy poniżej:

standard O — siano koniczynowe.

Pod sianem koniczynowym rozumieć należy siano składające się z mieszanek koniczynowych uprawianych na polach ornych.

Siano koniczynowe winno składać się ca 80% roślin motylkowych i traw słodkich, oraz ca 20% ziół i chwastów obojętnych.

NORMY JAKOŚCIOWE SŁOMY

zatwierdzone przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu — Departament Obrotu Artykułami Rolnymi — pismem z dnia 15.7.1948 r., l. dz. AR/I-74

§ 1.

Pod pojęciem słomy należy rozumieć suche źdźbła zbóż.

Rozróżnia się następujące rodzaje słomy, zależnie od:

1) *rodzaju zbóż:*
   a) słomę żytnią,
   b) „ pszenną,
   c) „ jęczmienną,
   d) „ owsianą,
   e) „ mieszaną.
2) *pory zasiewów zbóż:*
   a) słomę ozimą,
   b) „ jarą,
   c) „ mieszaną.
3) *sposobu młócenia:*
   a) słomę prostą (cepową lub maszynową),
   b) „ targaną.
4) *przeznaczenia:*
   a) słomę na paszę,
   b) „ na ściółkę,
   c) „ do pakowania i na inne cele.

§ 2.

Słoma winna być zdrowa, sucha, o normalnym zapachu i barwie. Zanieczyszczenie chwastami rosnącymi w zbożu nie może przekraczać 5 proc. Słoma do pakowania winna być sucha, bez wyraźnego zapachu zepsucia.

§ 3.

Słomę dostarcza się:
luzem,
w snopkach,
prasowaną.

Słoma luźna pochodzić może z młocki maszynowej lub ręcznej.

Słoma w snopkach może być wiązana słomą, sznurkiem lub drutem.

Słoma długa nie może zawierać więcej jak 10 proc. słomy połamanej i targanej i winna być wiązana w snopkach.

Prasowanie słomy może się odbywać ręcznie lub maszynowo i wymiary jak i waga beli jest dowolna.

Dopuszczalne wiązanie sznurkiem lub drutem.

Tymczasowe normy standaryzacyjne dla handlu hurtowego warzywami

1) *Kapusta biała, czerwona i włoska.*

Wybór I. Główki zależnie od gatunku i odmiany odpowiednio twarde, czyste, zdrowe, niepopękane, niepoobijane, niezmarznięte, bez nadgryzień i zgnilizny, liście zewnętrzne bez plam i uszkodzeń na głąbie przyciętym niezbyt krótko, by liście zewnętrzne dobrze się trzymały. Liści ochronnych 2 — 4.

a) *Kapusta biała* — na przekroju barwa biała, waga główki: wczesnych od pół kg. wzwyż, główki odmian późnych 1,5 kg. wzwyż.

b) *Kapusta czerwona* — na przekroju barwa czerwona lub różowa, waga główki od 1 kg. wzwyż.

c) *Kapusta włoska* — na przekroju barwa żółtawa, waga główki odmian wczesnych od 0,5 kg., późnych od 1 kg. wzwyż.

Wybór I. Główki zależnie od gatunku i odmiany, odpowiednio twarde, czyste, zdrowe i niepopękane, niezmarznięte. Liście zewnętrzne bez plam na głąbie, przyciętym niezbyt krótko, by liście zewnętrzne dobrze się trzymały. Liści ochronnych 2 — 4. Dopuszczalne niewielkie uszkodzenia i ślady oczyszczeń. Lekko pozbijanych do 10 proc.

a) *Kapusta biała* — waga główki wczesnej od 0,5 kg., późnej od1 kg. wzwyż.

b) *Kapusta czerwona* — waga główki od 0,5 kg. wzwyż.

c) Kapusta włoska — waga główki wczesnej od 0,25 kg., późnej od 0,75 kg. wzwyż.

Wybór III. Główki nieodpowiadające wyborowi I i II zalicza się do wyboru III. Zgnilizna i głębsze przemarznięcie niedopuszczalne.

Uwaga: od 15 sierpnia należy określać wagę wg norm dla kapusty późnej.

2) *Kalarepa.*

Wybór I. Główki zdrowe, gładkie, bez pęknięć, plam, szkodników i zgnilizny, niezdrewniałe, przycięte wg wymagań danego rynku.

Do 1 sierpnia wiązane w pęczki po 5 sztuk z liśćmi, od 1. 8. z liśćmi lub bez, stosownie do umowy na wagę.

Średnica dla wczesnych od 3 cm. wzwyż, dla późnych od 5 — 8 cm.

Wybór II. Główki nieodpowiadające I wyborowi wielkością z niewielkimi uszkodzeniami mechanicznymi i pęknięciami, niezdrewniałe, bez zgnilizny.

3) *Brukselka:*

Wybór I. Główki zdrowe, zwięzłe, bez zgnilizny, zwiędłych i zżółkłych listków, o średnicy od 1,5 do 3 cm.

Wybór II. Główki zdrowe, nieco luźne, dowolnej wielkości.

4) *Kalafiory:*

Wybór I. Róże czyste, zdrowe, zwarte, białe, wypukłe, niekaszkowate, niepoprzerastane liśćmi, wolne od szkodników, chorób i odgnieceń, jednakowego kształtu i wielkości. Liście neobcięte i nieskracane dla ochrony róży kwiatowej. Głąb przycięty krótko. Wielkość 1. średn. róży w najszerszym miejscu od 10 cm. dla odmian wczesnych i od 15 cm. dla późnych (od 1.8.). Wielkość 2. średn. róży dla odmian wczesnych od 5 — 10 cm., późnych od 10 — 15 cm. (od 1 8.).

Uwaga: różnica średnicy róż w jednym opakowaniu nie powinna przekraczać 5 cm.

Wybór II. Róże czyste - żółtawe, nieco luźne, bez chorób, szkodników i zgnilizny, różnego kształtu i wielkości, oraz róże nie odpowiadające I-mu wyborowi.

5) *Buraki ćwikłowe.*

Wybór I. Korzenie czyste, gładkie, zdrowe, barwy ciemno-fioletowej lub czerwonej. Na przekroju ciemno-czerwone bez białych prążków, odpowiadające kształtem odmianie, wolne od chorób i szkodników, bez

zgnilizny. Do 1 sierpnia w pęczkach po 10 szt. o średn. od 3 cm wzwyż z liśćmi. Po 1 sierpnia na wagę o średn. od 5—10 cm bez liści. Zanieczyszczenie ziemią do 2%.

Wybór II. Korzenie barwy jak w wyborze I., mogą być drobniejsze dopuszczalne małe uszkodzenia mechaniczne i plamy do 1% bez zgnilizny. Zanieczyszczenie ziemią do 3%.

6) Marchew jadalna.

Wybór I. Korzenie czyste, zdrowe, jednolitej barwy i kształtu, odpowiadające odmianie, gładkie, niepopękane, wolne od chorób, szkodników, zgnilizny i uszkodzeń mechanicznych. Do 1.VIII. w pęczkach po 10 szt. o średn. w najgrubszej części korzenia od 2 cm wzwyż — na wagę, bez naci. Nać obcięta równo z główką, bez skaleczenia korzenia. Zanieczyszczenie ziemią do 2%.

Wybór II. Korzenie drobniejsze od wyboru I-go, jednakowego kształtu i barwy, bez pęknięć, uszkodzeń i zgnilizny. Zanieczyszczenie ziemią do 3%. Korzeni pękniętych lecz zabliźnionych do 5%.

7) Pietruszka.

Wybór I. Korzenie czyste, zdrowe, gładkie, bez rozgałęzień, białe, bez plam na zewnątrz i na przekroju, wolne od chorób, szkodników i zgnilizny. Korzenie z drobnymi uszkodzeniami mechanicznymi do 2%. Zanieczyszczenie ziemią do 1%. Do 1 października może być w pęczkach po 10 szt. ze świeżą zieloną nacią, o średn: w główce od 1,5 cm wzwyż. Od 1 października na wagę ze starannie usuniętą nacią, o średn. korzenia od 2 cm wzwyż.

Wybór II. Korzenie drobniejsze, o średn. w główce od 1 cm dopuszczalne rozgałęzienia, uszkodzenia mechaniczne do 5%, zanieczyszczenie ziemią do 2%, poplamionej z początkiem zgnilizny do 1%, ordzawionej do 20%.

8) Selery.

Wybór I. Korzenie czyste, zdrowe, bez korzeni bocznych, uszkodzeń szkodników, chorób i zgnilizny, o miąższu białym, waga od 30 dkg wzwyż. Przy dostawie z nacią w pęczkach po 10 szt. jednakowej wielkości od 3 cm średn. wzwyż. Zanieczyszczenie ziemią do 3%.

Wybór II. Małe uszkodzenia mechaniczne, miąższ biały, dopuszczalne korzenie boczne. Zanieczyszczenie ziemią do 5%.

9) Chrzan.

Wybór I. Korzenie czyste, gładkie, zdrowe, bez rozgałęzień, wolne od plam i zgnilizny, na przekroju białe, niewyschnięte, o średn. od 2,5 cm, długości od 25 cm wzwyż, posortowane według grubości i długości.

Wybór II. Korzenie nie odpowiadające wyborowi I, o średn. 2 cm, o dług. od 15 cm wzwyż, wolne od plam i zgnilizny, niewyschnięte.

10) Cebula.

Wybór I. Jednolita w odmianie pod względem kształtu, wielkości i koloru. Zupełnie dojrzała, nieposiadająca zielonego barwika, w łuskach zewnętrznych z dobrze zaschniętą szyjką i suchym szczypiorem, przyciętym na 4 do 6 cm, z korzeniami zaschniętymi, nie dłuższymi niż 1 cm (nie może posiadać świeżo wyrośniętego szczypioru).

Niedopuszczalne są cebule o kształcie butelkowatym, żebrowatym, spowodowanym podwójnością cebuli, oraz ze śladami pędu nasiennego. Łuska cała sucha, nieszczerniała, miąższ bez przemarznięć.

Cebula twarda, bez plam, szkodników, chorób, uszkodzeń mechanicznych, zanieczyszczeń ziemią. Średnica dla cebuli konsumcyjnej od 5—8 cm, dla konserwowej od 1,5 do 2,5 cm, w jednym opakowaniu różnica średn. cebuli nie może przekraczać 2 cm.

Tolerancja — nieodpowiadających I wyborowi kształtem i barwą w jednej odmianie do 5%.

Przy transakcjach wiosennych dopuszczalne do 1% cebuli wyrośniętej.

Wybór II. Wymagania, jak w wyborze I, sortowana wg. wielkości z obciętym szczypiorem, średn. od 2,5 cm wzwyż.
Tolerancja — nieodpowiadających wielkością i kształtem oraz barwą wyborowi II-mu do 5%. Wyrośniętej z obciętym szczypiorem do 5%.

Wybór III. Zdrowa, sucha, bez wystrzałków, zdatna do konsumcji, różnego kształtu, koloru i wielkości.
Tolerancja — wyrośniętych z obciętym szczypiorem do 50% — wystrzałkami do 10%. Nadgniłych do 2%.

Uwaga: a) cebula przeznaczona na eksport winna być wyboru I-go i mieć cechy odmian „Wolskiej" lub „Żytawskiej"
b) cebula przeznaczona w przetwórstwie do suszenia może być użyta poza wymogami standardów, na podstawie specjalnych umów.

11) Pory.

Wybór I. Czyste, zdrowe, bez uszkodzeń mechanicznych, chorobowych i przez szkodniki, jednej odmiany, jednakowego kształtu, z dobrze wykształconą łodygą.
Wielkość I — średn. główki od 3,5 cm wzwyż,
Wielkość II — średn. główki od 2 do 3,5 cm.

Wybór II. Nieodpowiadające wyborowi I-mu.

12) Ogórki.

Wybór I. Czyste, zdrowe, gładkie, zależnie od odmiany i przeznaczenia, jednakowo i dostatecznie wyrośnięte, kształtne, niedojrzałe zielone, bez plam, jednolitej odmiany, świeżo rwane, niezwiędnięte, bez pustych miejsc w środku.
a) stołowe (sałatowe) o wadze od 30 dkg wzwyż, długości od 20 cm wzwyż.
b) ogórki „kiszeniaki" przeciętna waga 350 szt. = 50 kg, długości od 11 do 15 cm, średn. do 4,5 cm.
c) konserwowe — przeciętna waga 500 szt. = 50 kg, długość od 8—11 cm, średn. 3—4 cm.
d) korniszony — przeciętna waga 90 szt. = 1 kg, długość 3,6 cm, średn. do 2 cm, proste bez zakrzywień.

Wybór II. Czyste, zdrowe, bez plam i uszkodzeń, bez pustych miejsc w środku, nie przejrzałe, barwa niejednolita.
a) stołowe — różnej wielkości,
b) ogórki „kiszeniaki" 15 do 20 cm długości, średn. do 5 cm, nieprzejrzałe,
c) korniszony — dług. powyżej 3 cm, lekko skrzywione, żółtawe, z małymi plamkami chorobowymi na naskórku,
d) na pikle — minimalna dług. 20 cm, waga od 50 dkg wzwyż, grubo mięsiste z mało rozwiniętą komorą nasienną.

13) Pomidory gruntowe.

Wybór I. Czyste, zdrowe, jednolite pod względem odmiany, wielkości, kształtu, barwy, dojrzałości. Nieprzejrzałe, twarde, bez plam, pęknięć, narośli, zgnilizny i uszkodzeń, średn. od 5 cm wzwyż.

Wybór II. Nieprzejrzałe, bez plam, pęknięć, zgnilizny, uszkodzeń, niejednolite pod względem kształtu i barwy, lekko żebrowane, średnica owocu od 3 cm wzwyż.

Uwaga: Wahania w średn. w jednym opakowaniu tak dla wyboru I, jak i II-go nie powinny przekraczać 2 cm.

Wybór III. Nieodpowiadające I i II wyborowi, jednak bez zgnilizny. Miękkich do 30%.

14) Szparagi.

Wybór I. Pędy czyste, zdrowe, proste, bez uszkodzeń, niepuste, z białymi lub lekko różowymi główkami o dług. od 17—22 cm, waga 1 pędu od 40 grm wzwyż, w wiązkach po 1 kg, ułożone równo, przycięte, jednakowej długości, ściśle związane.

Wybór II. Pędy czyste, zdrowe, dopuszczalne lekkie skrzywienia, mogą być z główkami fioletowymi, nieco rozwiniętymi. Waga pędu od 25 grm wzwyż.

15) Groch w strąkach.

Wybór I. Strąki czyste, zdrowe, zielone, młode, jednolitej dojrzałości i odmiany, niepołamane, ziarno nieuszkodzone, soczyste, nie twarde, niegorzkawe.

Wybór II. Jak w wyborze I, dopuszczalne strąki połamane, krzywe do 5% z małymi plamkami, ziarno może być bardziej wyrośnięte, mniej soczyste.

16) Fasola szparagowa w strąkach.

Wybór I. Strąki czyste, zdrowe, młode, łatwo łamiące się, bez łyka, jednolitej barwy i odmiany, bez plam, niepołamane, mięsiste, ziarno słabo uwypuklające się.

Wybór II. Wymagania jak w wyborze I-ym, dopuszczalne strąki połamane, krzywe do 5%, z małymi plamami, ziarno może być więcej wyrośnięte, mniej soczyste.

17) Rabarbar.

Wybór I. Ogonki liściowe czyste, jednakowego kształtu, odmian czerwonych, długie od 25 cm, o średnicy u nasady od 3 cm wzwyż. Liść obcięty krótko najwyżej do 3 cm. Rabarbar szklarniowy i inspektowy w pęczkach po 1 kg. Późny po 5 kg.

Wybór II. Odmiany czerwone i zielone w pęczkach wg. barwy. Ogonki liściowe różnej długości i grubości, o średn. u nasady najmniej 1,5 cm, z liśćmi obciętymi jak w wyborze I-ym.

Ogólne tolerancje dopuszczalne dla wszystkich warzyw.

W poszczególnych wyborach dopuszczalne są odchylenia do 5% w wielkości, długości i grubości, w wadze i zabarwieniu, o ile wymagania odbiorców nie dopuszczają innych.

Uwaga:

Warzywa, które nie zostały omówione w tymczasowych normach standaryzacyjnych należy przygotować do obrotu tak jak pokrewne im lub podobne warzywa.

Standard pszenicy w Z.S.R.R.

W momencie kiedy Ministerstwo Przemysłu i Handlu zatwierdziło ogólnopolskie normy jakościowe dla zbóż na okres gospodarczy 1948/49 dobrze będzie zorientować fachowców zbożowych jakie normy jakościowe dla zbóż ustalał nasz najbliższy przyjaciel — Z.S.R.R. w roku 1946.

W tym numerze cytujemy normy jakościowe dla pszenicy, podane w „Towaroznawstwie artykułów spożywczych" (wydanie Gostorgizdat z 1946 r.).

Ustalono dwa oddzielne standardy:

1) na pszenicę konsumcyjną przeznaczoną do magazynowania,
2) na pszenicę konsumcyjną przeznaczoną do rozdziału (na przemiał).

W jednym i drugim standardzie pszenice zostały podzielone na pięć typów:

typ I-szy — pszenica jara czerwona ziarnista (miękka)
typ II-gi — pszenica jara „durum" (twarda)
typ III-ci — pszenica jara białoziarnista (miękka)
typ IV-ty — pszenica ozima czerwonoziarnista
typ V-ty pszenica ozima białoziarnista.

Pszenice ozime zaliczają się do miękkich.

Przy podziale na typy bierze się pod uwagę: botaniczny wygląd (twarda, miękka), okres wysiewu (jara, ozima) i kolor ziarna (czerwona, biała).

Typy ze względu na odcienie koloru i szklistość dzielą się jeszcze na podtypy, a więc:

Typ I-szy i IV-ty — dzielą się na pięć podtypów:

a) podtyp I-szy — pszenica ciemnoczerwona szklista z ogólną szklistością niemniej niż 75%,
b) podtyp II-gi — pszenica czerwona półszklista z ogólną szklistością niemniej niż 60%,
c) podtyp III-ci — pszenica jasnoczerwona z ogólną szklistością nie mniej niż 40%,
d) podtyp IV-ty — pszenica żółtoczerwona z ogólną szklistością nie mniej niż 40%,
e) podtyp V-ty — pszenica żółta z ogólną szklistością niżej 40%.

Typ II-gi dzieli się na dwa podtypy:

a) podtyp I-szy — pszenica ciemnobursztynowa,

b) podtyp II-gi — pszenica jasnobursztynowa.

W tym typie rzadko spotyka się szklistość ziarn poniżej 85%.

Typ III-ci także dzieli się na dwa podtypy:

a) podtyp I-szy—pszenica białoziarnista, szklista, z ogólną szklistością powyżej 60%,

b) podtyp II-gi — pszenica białoziarnista z ogólną szklistością poniżej 60%.

Typ V-ty jest mało rozpowszechniony i nie dzieli się na podtypy.

Ziarno pszenicy zależnie od jakości, ciężaru objętościowego, zawartości wilgoci, zanieczyszczeń i obsady obcymi uprawnymi dzieli się na następujące klasy:

PODZIAŁ NA KLASY PSZENICY KONSUMCYJNEJ PRZEZNACZONEJ DO ROZDZIAŁU

Klasa	Ciężar objętościowy nie niżej		Przeciętna zawartość (w %)					
			zanieczyszczeń i chwastów			Obsady dla pszenicy		drobnego ziarna przech. przez sito 1,75x20mm
	w gramolitrach	w kg/hl.	Łączna	w tej liczbie				
				kąkolu	szkodl. chwast.	jarej	ozimej	
I	785	79	1	0,5	0,2	2	3	5
II	765	77	2	0,5	0,2	2	4	5
III	745	75	3	0,5	0,2	4	5	7
IV	725	73	3	0,5	0,2	4	6	8
V	dolna granica nie ustalona		4	0,5	0,2	6	7	10

W normach jakościowych dla pszenicy konsumcyjnej przeznaczonej do magazynowania przewidziane są zamiast klas — dwie grupy.

Do pierwszej grupy zalicza się ziarno o cechach jakościowych (ciężar objętościowy, zawartość wilgoci, zanieczyszczenia i obce uprawne) odpowiadających normom na „basis", które są corocznie ustalane przez Narkomat Z.S.R.R., do drugiej — takie ziarno które nie odpowiada bodajby jednej normie z cech jakościowych.

Dla drugiej grupy w standardzie są ustalone przeciętne normy jakości.

Zawartość wilgoci dla pierwszych trzech klas winna być nie wyżej — 15,5%, dla pozostałych — 16%.

Uwaga: Standardy dla żyta, owsa i jęczmienia Z.S.R.R. będą podane w następnych numerach.

Zadania maklera przysięgłego

(Artykuł dyskusyjny)

Obowiązujące rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 7 marca 1938 r. o maklerach przysięgłych na giełdach towarowych ujmuje ramowo zadania i obowiązki maklera przysięgłego. Dla ściślejszego sprecyzowania tych obowiązków przytoczę w pełnym brzmieniu cytowanego rozporządzenia następujące paragrafy:

§ 2. „Makler przysięgły jako osoba publicznego zaufania jest wyłącznie uprawniony przez wystawienie giełdowej karty umowy do urzędowego stwierdzenia wszelkich transakcji zawartych zgodnie z przepisami rozporządzenia o organizacji giełd jako transakcji giełdowych."

§3. „Makler przysięgły uprawniony jest również do przeprowadzania publicznych przetargów na Giełdzie, do pobierania prób, stwierdzania wagi i ustalonych cen przedmiotów obrotu giełdowego."

§ 4. „Związane z tym stanowiskiem czynności obowiązany jest makler przysięgły spełniać osobiście."

Radykalna zmiana w naszym aparacie handlowym, organizacja państwowych i państwowo-spółdzielczych przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych i handlowych ,wreszcie reorganizacja od podstaw spółdzielczego aparatu handlowego na wsi zadecydowała o kierunku prac giełd zbożowo-towarowych w Polsce.

Obecnie możemy stwierdzić, że zasadniczą wymianę towarową między wsią a miastem przejął i wykonuje uspołeczniony aparat handlowy.

Giełdy zbożowo-towarowe weszły na nową drogę rozwoju, uspołeczniły się z inicjatywy

P.Z.Z. i przy współudziale Centrali Rolniczej „Samopomoc Chłopska".

Praca maklera przysięgłego i jego rola jako pracownika uspołecznionej Giełdy Zbożowo-Towarowej znacznie rozszerzyła się na tle rewolucyjnych przemian w aparacie handlowym Polski Ludowej.

Makler przysięgły uspołecznionej Giełdy nie może ograniczyć się do spełniania wyłącznie technicznych prac na Giełdzie a mianowicie: stwierdzania kartą umowy giełdowej zawartych transakcji, przeprowadzania urzędowych próbobrań w terenie i przetargów w lokalu Giełdy.

Czynny makler przysięgły poza sumiennym spełnianiem codziennych obowiązków, poza doradztwem handlowym musi podjąć prace społeczne w terenie.

Młody nasz aparat handlowy w terenie podchodzi do pracy z dużym zapałem, z ideą postępu, często w bardzo ciężkich warunkach lokalnych. W wielu wypadkach z poważnymi lukami w znajomości przepisów i opanowaniu techniki handlowej, na odcinku obrotu ziemiopłodami.

Podstawowym obowiązkiem maklera przysięgłego na nowej drodze postępu i rozwoju giełd zbożowo-towarowych jest praca społeczna poza giełdą w terenie.

Bezpośredni kontakt maklera z terenem, przepracowania gruntowne zasadniczych najbardziej żywotnych zagadnień z obowiązujących warunków handlowych z pracownikami uspołecznionego aparatu handlowego wpłynie niewątpliwie dodatnio na usprawiedliwienie obrotu ziemiopłodami.

Opracowane standardy na zboża, strączkowe nasiona i okopowe wchodzą w życie jako obowiązujące w bieżącym sezonie gospodarczym. Będą one podstawą do unormowania jakości ziemiopłodów w obrocie handlowym.

Na odcinku wprowadzenia w życie standardów na ziemiopłody makler przysięgły ma piękne i szerokie pole do pracy społecznej w terenie.

Wzrastająca praca techniczna na giełdach nie pozwala w wielu wypadkach urzędującym maklerom na terenową pracę społeczną. Zagadnienie to jest do rozwiązania przez zwiększenie ilości maklerów przysięgłych na poszczególnych giełdach.

Tym krótkim ujęciem obowiązków i zadań postępowego maklera przysięgłego uspołecznionej giełdy chciałbym rozpocząć i zachęcić do dalszych wypowiedzi starszych i bardziej doświadczonych Kolegów maklerów z innych giełd.

M. Z.

Podatek gruntowy w zbożu

Ciężka zima 1946/47 roku, która spowodowała częściowe wymarznięcie jesiennych zasiewów zbóż ozimych, wiosenna powódź oraz przedżniwna posucha spowodowały, że w roku gospodarczym 1947/48 stanęliśmy wbrew żywionym początkowo nadziejom na osiągnięcie samowystarczalności aprowizacyjnej w zakresie zbóż, w obliczu poważnego deficytu, obliczonego na ca 700 tys. ton. Deficyt ten z trudem dało się opanować, dzięki wzmożonemu importowi zboża, głównie ze Związku Radzieckiego oraz skrupulatnemu przestrzeganiu zarządzeń oszczędnościowych, polegających m. in. na utrzymaniu niezwykle wysokich norm przemiałowych. Przy okazji godzi się jeszcze przypomnieć, że przednówek 1947 roku, częściowo skutkiem opóźnionych, a spowodowanych długotrwałym zamarznięciem portów dostaw zboża zamorskiego był niezwykle ciężki. Niemal zupełny brak państwowej rezerwy spowodował na wiosnę wzmożoną falę spekulacji na rynku zbożowym. i raptowny wzrost cen zbóż, które przy użyciu jedynie nadzwyczajnych, ostrych środków przez ówczesny Fundusz Aprowizacyjny udało się opanować.

Pragnienie uniknięcia tego rodzaju niepożądanych wstrząsów niewątpliwie wpłynęło na decyzję Rządu wprowadzenia częściowego poboru podatku gruntowego od gospodarstw wiejskich w zbożu. Wprowadzając ten pobór Rząd zdejmował z rynku część nadwyżki zboża handlowego, przeznaczając je na rezerwę państwową, na szereg miesięcy zapewniał sprawne funkcjonowanie aprowizacji reglamentowanej, utrudniał działalność spekulacji. Trzeba bowiem stwierdzić, że ceny zbóż w okresie przedżniwnym ujawniały silną tendencję zwyżkową. Zakupujący na potrzeby aprowizacji reglamentowanej zboże na wolnym rynku Fundusz Aprowizacyjny płacił do 3.600 zł za kwintal. Tymczasem przy obliczaniu podstawy podatku gruntowego w gotówce przyjmowano zgodnie z obowiązującymi przepisami cenę złotych 900 — 1.600 zł, (wyjątkowo zł 1900) za

kwintal żyta. W ten sposób uniknięto powstania poważnej dysproporcji między istotnym opodatkowaniem, a wartością rynkową zboża, dysproporcji, która by z krzywdą konsumenta miejskiego wzbogaciła średnie i większe gospodarstwa wiejskie.

Należy przy tym wyjaśnić, że do spłacenia częściowo podatku gruntowego w zbożu pociągnięte zostały jedynie gospodarstwa zamożniejsze. I tak gospodarstwa o rocznej przychodowości od 40 do 60 q opłacały jedynie połowę drugiej raty, gospodarstwa o przychodowości ponad 60 q całkowicie drugą ratę w zbożu.

Pomijając szereg ulg, zastosowanych do płatników, obarczonych większą ilością dzieci, kobiet samotnych, gospodarstw zniszczonych na skutek działań wojennych oraz innych, nadzwyczajnych okoliczności, wpływających na osłabienie zdolności płatniczych podatników, do gospodarstw objętych po 1.7.46 r. przez osadników na Ziemiach Odzyskanych, gospodarstw, należących do członków spółdzielni parcelacyjno-osadniczych itp. ogólny wymiar podatku gruntowego wyniósł około 470 tys. ton. Wpłynęło do zorganizowanych na terenie całego kraju punktów zsypu w przeliczeniu na żyto (płatnicy mieli możność płacenia podatku wg ustalonej relacji pszenicą i jęczmieniem, a w okolicach podgórskich również i owsem) dokładnie 390.548 ton.

Oczywiście procentowe wykonanie planu na terenie poszczególnych województw nie przedstawiało się jednolicie: Najlepiej w województwach: pomorskim 84%, poznańskim 83,7%, gdańskim 79%, śląskim 78,5%, rzeszowskim 76,6%, wrocławskim 70,8%. Najsłabsze wyniki dały dostawy zboża podatkowego w województwach olsztyńskim i białostockim. Wyniki te osiągnięte przez aparat terenowy Głównego Pełnomocnika dla spraw podatku gruntowego przy wydatnym współdziałaniu czynnika społecznego, należy uważać za bardzo dobre, zwłaszcza, jeśli weźmiemy pod uwagę, że rok 1947 był rokiem nieurodzaju i że w wielu wypadkach miała miejsce bezporna konieczność udzielania rolnikom ulg, względnie odroczeń. Niewątpliwie realizacja podatku gruntowego w zbożu zapewniając ciągłość funkcjonowania gospodarce reglamentowanej, dając Państwu do rąk niezbędny zapas zboża, przyczyniła się w poważnym stopniu do przetrwania przez nas w dobrej formie ostatniego roku deficytowego 1947/48.

Zbiory 1948 r. przyniosły Polsce jak wiadomo, dzięki zwiększeniu obszaru zasiewów i dobrym urodzajom, samowystarczalność aprowizacyjną, a nawet pewne, eksportowane zagranicę nadwyżki zbóż. Pozwoliło to na zniesienie obowiązujących dotąd ograniczeń i powrót do przedwojenych norm przemiałowych oraz z dniem 1 listopada 1948 r. skasowanie aprowizacji reglamentowanej na chleb i mąkę. Pomimo to Państwo pragnąc osiągnąć ostateczną stabilizację rynku nie zrezygnowało jeszcze w tym roku z częściowego pobierania podatku gruntowego w zbożu, opierając go w ogólnych zarysach na zasadach podobnych do zasad obowiązujących w roku ubiegłym. Podatek gruntowy w zbożu, choćby ze względu na ujęcie przez Państwo całkowitego obrotu zbożem za pośrednictwem powołanego do życia przedsiębiorstwa państwowo-spółdzielczego, Polskich Zakładów Zbożowych ma obecnie całkowicie inną wymowę gospodarczą. Niezawodnie, gdyby nie interwencja Rządu utrzymującego ceny zbóż na wysokim gwarantującym rolnictwu opłacalność produkcji poziomie, ceny ich na jesieni spadłyby wydatnie. Dlatego obecnie, rolnikowi opłaca się raczej spłacać podatek zbożem, ze względu na przyjęte za podstawę opodatkowania ceny zeszłoroczne, ceny roku nieurodzajnego. (1900 — 2200 zł). W związku z tym zaszło konieczność zarówno silniejszego zwiększenia progresji podatkowej z 3 do 18%, zamiast obowiązującej dotąd 4 — 16%, jak i obciążenie gospodarstw niezamożnych, o rocznej przychodowości ponad 60 q obowiązującymi wpłatami na rzecz Społecznego Funduszu Oszczędnościowego Rolnictwa w wysokości 100 — 130% rocznego wymiaru podatku gruntowego. Natomiast gospodarstwa o rocznej przychodowości poniżej 19 q zostały całkowicie zwolnione od regulowania II-ej raty podatku.

Tegoroczny wymiar podatku gruntowego wyniósł ogółem 18.407 mil. złotych i 488.927 ton żyta. Zasadniczo, zgodnie z ustawą całość należności podatkowych winna być wpłacona do dnia 1.11. Jednakowoż, ze względu na trwający równolegle skup zbóż przez Polskie Zakłady Zbożowe z wolnego rynku, Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów powziął postanowienie o przesunięciu terminu spłaty podatku w zbożu do końca roku, tj. do dnia 31.12. Pomimo to, nadchodzące ze wszystkich województw doniesienia mówiły, że płatnicy w masie swej ustosunkowali się do podatku pozytywnie i że niejednokrotnie zdawali go przedterminowo. Trudności, jakie wypadło poko-

nywać były raczej natury technicznej, jak przeładowanie punktów zsypu i magazynów, trudności transportowe, dające się odczuć zwłaszcza w okręgach o słabiej rozwiniętej sieci kolejowej, trudności zresztą przezwyciężone. Województwa, które w roku ubiegłym wyraźnie niedociągały, w roku bieżącym nie wykazują poważniejszych odchyleń.

Ogółem do dnia 1.9. wpłynęło tytułem podatku gruntowego, niezależnie od wpłat gotówkowych, 299.719 ton żyta, w tym na poczet zaległości z roku ubiegłego 24.176 ton. W cyfrach absolutnych najwięcej, bo 82.490 ton dostawili do punktów zsypu rolnicy woj. poznańskiego. Woj. pomorskie zdało 33.349 ton, wrocławskie 31.083 ton, warszawskie 21.306 ton, łódzkie 19.386 ton, szczecińskie 19.088 ton, lubelskie 15.204 ton, pozostałe poniżej 10 tys. ton. Jeśli chodzi o procentowe wykonanie planu — to przodowało również woj. poznańskie, które dostarczyło 74,6% całego wymiaru. Dalsze miejsca zajmowały woj. krakowskie 64,8%, łódzkie 63,6%, śląskie 60,1%, wrocławskie 59,9%, lubelskie 56,9%, szczecińskie 56,5%, pomorskie 52,6%. Pozostałe województwa dostarczyły poniżej 50% wymiaru. Doniesienia z listopada mówiły o szybkim wyrównaniu zaległości.

Niezawodnie wyniki te mówią o dwóch rzeczach. O pomyślnym stanie sytuacji zbożowej w kraju, nie budząc obaw na przyszłość, zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę równie dobre rezultaty, jakie dał skup zbóż z wolnego rynku, oraz o zdecydowaniu przełamaniu, widocznej w latach powojennych, abstynencji podatkowej wsi, stanowiącej objaw niepomyślny dla całości naszego gospodarstwa narodowego, ze względu na rosnące dysproporcje między obciążeniami fiskalnymi ludności miast i wsi.

Zjawisko to należy już dziś bezpowrotnie do minionej przeszłości. *Kn.*

Komisja rzeczoznawców

Komisja Rzeczoznawców jest to organ Giełdy, powołany przez Radę Giełdową spośród członków giełdy i ich pełnomocników w celu badania towarów i wydawania orzeczeń co do ich jakości. W skład Komisji Rzeczoznawców wchodzą wybitni znawcy ziemiopłodów — eksperci o wysokim poziomie etyki, gwarantujący fachowość i bezstronność orzeczenia Komisji.

Komisja Rzeczoznawców przy dokonywaniu ekspertyzy orzeka czy:

a) towar odpowiada warunkom umowy podanym we wniosku
b) towar wykazuje wytknięte wady
c) towar w istocie swej nie odpowiada cechom warunków umownych.

W wypadku stwierdzenia wytkniętych wad towaru Komisja Rzeczoznawców orzeka:

a) czy zachodzi prawo odmówienia przyjęcia dostarczonego towaru,
b) wysokość ustalonej mniejwartości na wypadek obowiązku odbioru dostarczonego towaru.

Komisja Rzeczoznawców może również ustalić w wypadku orzeczenia postawienia towaru do dyspozycji jego mniejwartość.

Stawianie wniosków o zbadanie towaru przez Komisję Rzeczoznawców przysługuje zarówno członkom, uczestnikom giełdy oraz władzom giełdowym, jak i osobom nie będącym ani członkami ani uczestnikami giełdy.

Wniosek o przeprowadzenie ekspertyzy winien być złożony w biurze giełdy na piśmie na formularzach przez giełdę ustalonych, które można otrzymać w biurze giełdy. Wniosek wypełnia się w 3-ch równobrzmiących egzemplarzach. Jeden z egzemplarzy nie może zawierać, w przeciwieństwie do 2-ch pozostałych, nazwy sprzedającego i kupującego, oraz podpisu i pieczęci wnioskodawcy, ponieważ ekspertyzę przeprowadza się bez podania rzeczoznawcom nazwisk (firmy) kontrahentów, oraz szczegółów mogących ujawnić sprzedającego i kupującego. Wniosek o ekspertyzę należy wypełniać oddzielnie dla każdego gatunku towaru oraz dla każdej odrębnej partii towaru, wzgl. wagonu. Gdy kilku partii towaru wzgl. kilku wagonów dotyczą wszystkie te same dane zawarte we wniosku, można zgłosić jeden wniosek. Do wniosku o przeprowadzenie ekspertyzy dołączyć należy próby pobrania zgodnie z regulaminem pobierania prób, wraz z protokółem próbobrania, oraz ew. analizą towaru, o ile była uprzednio przeprowadzona przez laboratorium analityczne.

Podstawą działania Komisji Rzeczoznawców jest wniosek o dokonanie ekspertyzy towaru oraz próby której wniosek dotyczy. Z tych też względów należy zwrócić uwagę, ażeby próba prze-

słana do zbadania przez Komisję Rzeczoznawców była pobrana przez fachowca — maklera przysięgłego, zaprzysiężonego próbobiorcę giełdy, a w wypadku gdy pobiera się próbę kompromisową bez udziału w/w fachowców aby próbobrania dokonania zgodnie z obowiązującym na giełdzie regulaminem pobierania prób. Następnym warunkiem ścisłej i fachowej ekspertyzy jest dokładne i szczegółowe wypełnienie kwestionariusza, a szczególnie rubryk następujących:

1) nazwiska kontrahentów wraz z dokładnymi adresami. Dokładne ich podanie umożliwia biuru giełdy natychmiastowe, bez dodatkowych zapytań, wysłanie orzeczenia Komisji obu zainteresowanym stronom.

2) Rodzaj towaru — Należy podać ściśle określenie towaru w g warunków umowy kupna — sprzedaży.

   Np. nie wystarczy podanie „groch", umowa kupna sprzedaży jest zawarta na „groch victoria".

3) Ilość i jakość towaru — Należy podać wielkość partii towaru, która podana jest orzeczeniu Komisji Rzeczoznawców, oraz jakość towaru w g warunków umownych, tzn. jaki towar sprzedający winien do starczyć, np. suchy, zdrowy, czysty, normalnej jakości handlowej, wzgl. standard.

   W rubryce tej nie należy podawać jakiej jakości towar został faktycznie dostarczony. Dane te umieszcza się w pkt. 7, który w zestawieniu z pkt. 3 i załączoną próbą pozwala Komisji Rzeczoznawców ocenić odchylenie między jakością towaru w g umowy kupna — sprzedaży, a jakością towaru faktycznie dostarczonego, oraz do ustalenia mniejwartości towaru dostarczonego w stosunku do jakości umownej towaru.

4) Nr wagonu wzgl. oznaczenie partii — Gdy wniosek nie dotyczy towaru znajdującego się w wagonie, który oznaczamy wtedy przez podanie nr wagonu, należy w sposób dokładny oznaczyć partię, a to w celu określenia jakiej partii towaru dotyczy dane orzeczenie Komisji Rzeczoznawców.

5) Opis prób — Podaje się wygląd zewnętrzny, opakowanie, wagę prób itp.

6) Wytknięcie wad towaru — W rubryce tej należy podać jakiej jakości towar został faktycznie dostarczony, jakie ma wady, czym się różni od jakości towaru w/g warunków umownych, np. stęchły, spleśniały itp.

Sprzedający i kupujący otrzymuje po 1 ogz. orzeczenia Komisji Rzeczoznawców.

Po dokonaniu ekspertyzy przez Komisję Rzeczoznawców stronom zainteresowanym nie przysługuje prawo zgłoszenia powtórnego wniosku o przeprowadzenie ekspertyzy na tej lub innej giełdzie na podstawie tych samych prób i warunków umowych, przy wytknięciu tych samych wad towaru. Gdyby zaszedł podobny wypadek, orzeczenie wydane w wyniku tej drugiej ekspertyzy jest nieważne, orzeczenie Komisji Rzeczoznawców jest bowiem ostateczne.

Strona może zażądać odchylenia orzeczenia Komisji Rzeczoznawców jedynie w przypadkach:

a) jeżeli przy wydaniu orzeczenia brała udział osoba zainteresowana,

b) jeżeli kwestionuje okoliczności faktyczne, na podstawie których wydana została ekspertyza (np. pobranie próby, spóźniony termin, określenie warunków umownych),

c) jeżeli przeprowadzono ponowną ekspertyzę na podstawie tych samych danych co przy pierwszej ekspertyzie,

d) jeżeli orzeczenie drugiej ekspertyzy, przeprowadzone na wniosek strony przeciwnej różni się od pierwszego orzeczenia.

Skargę o uchylenie orzeczenia Komisji Rzeczoznawców rozpatruje Sąd Rozjemczy Giełdy. Winna być ona wniesiona do Sądu Rozjemczego w ciągu 30 dni, licząc od dnia doręczenia orzeczenia.

Helena Żywicka

Parę słów o otrębach

Najodpowiedniejszą paszę dla zwierząt gospodarskich stanowi niewątpliwie to, co daje przyroda okrywając łąki i pastwiska szczodrobliwą zielenią. Obok tej paszy zielonej, podstawę wyżywienia stanowią otręby. Dla wielu rolników niezrozumiałym jest dlaczego należy spasać otręby, co one dają zwierzęciu, jakie to ma znaczenie w ogólnej gospodarce kraju. Niejeden nie wie, gdzie i po jakiej cenie może je nabyć, jaką drogą dostają się do miejsca, z którego kupuje. W artykule tym, za szczupłym by omówić wszystkie poruszone zagadnienia, zapoznamy czytelników z drogą jaką odbywają otręby z młyna do magazynu Powiatowej czy Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej.

Jedynymi wytwórcami otrąb żytnich, pszennych i innych, które znajdują się w obrocie handlowym, są młyny Polskich Zakładów Zbożowych. Przemiał zboża dokonywany w kilkuset młynach tych Zakładów, daje miesięcznie ponad 50.000 ton otrąb różnego rodzaju. Jedynym hurtowym odbiorcą ich jest Centrala Rolnicza Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej w Warszawie, która po przez cały oddolny uspołeczniony aparat handlowy, a więc Państwową Centralę Handlową, Powiatowe Związki Gminnych Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej oraz różne Zrzeszenia, rozprowadza otręby.

Chciejmy przejść drogą jaką odbywa zamówienie na wagon otrąb i jaką ten wagon przebiega, nim znajdzie się w magazynie spółdzielni.

W wyznaczonym przez Centralę terminie Gminna Spółdzielnia Samopomocy Chłopskiej przesyła zamówienie do Wojewódzkiego Oddziału Centrali Rolniczej wprost bądź też za pośrednictwem Pow. Zw. Gmin. Spółdz. Sam. Chłop. Zamówienie to ,łącznie z zamówieniami spółdzielni innych powiatów wpływa do Centrali Rolniczej do Warszawy, która skolei składa je w wyznaczonym terminie dla wszystkich województw całego kraju w Polskich Zakładach Zbożowych. Odtąd całe zadanie przechodzi do wykonania przez Polskie Zakłady Zbożowe, które po rozpracowaniu zamówienia Centrali Rolniczej pod względem ilości i rodzaju, przekazują poprzez swoje wojewódzkie Oddziały do wykonania swoim młynom.

Młyn jednakże, ażeby wysłać zamówiony wagon otrąb musi znać dokładny adres, pod którym ma je wysłać. A więc nie tylko nazwę spółdzielni i miejscowość w której ma swoją siedzibę, lecz również najbliższą dla spółdzielni stację kolejową, do której ma być wysłany.

Szczegóły te uzgadniają i rozpracowują Wojewódzkie Oddziały Polskich Zakładów Zbożowych, które znając teren i spółdzielnie prędzej mogą ustalić dokładny adres wysyłkowy. Tak rozpracowane zamówienie otrzymuje dopiero młyn Polskich Zakładów Zbożowych do wykonania. Otrzymując taką dyspozycję, młyn zamawia na swojej stacji wagon i z chwilą podstawienia go ładuje odpowiednie otręby. Wagon nadany do przesyłki przejmują pod swoją opiekę Polskie Koleje Państwowe, ażeby po kilku dniach transportu dostarczyć go na wyznaczoną stację docelową Gminnej Spółdzielni, która je zamówiła. To wszystko co wyżej powiedziano odbywa się normalnie wtedy, kiedy w młynach danego województwa jest dostateczna ilość i rodzaj otrąb, potrzebnych dla spółdzielń tego samego województwa. Skąd jednak wziąć otręby, jeżeli młyny Polskich Zakładów Zbożowych pewnego województwa nie mogą wyprodukować ani odpowiedniej ilości, ani tego rodzaju potrzebnych otrąb? Polskie Zakłady Zbożowe w danym wypadku dosyłają te brakujące ilości i gatunki otrąb z młynów innych województw w którym są w nadmiarze.

Ktoś jednak nieobeznany ze szczegółami technicznymi tych „dosyłań" pomyśli, że w takim wypadku, rolnik kupując te otręby musi zapłacić za nie o wiele drożej ,gdyż kolej za darmo ich nie przewiezie. Polskie Zakłady Zbożowe i temu zaradziły, ustalając taką cenę, jaką ma zapłacić już ten bezpośredni odbiorca tj. chłop. Cena ta nie może być wyższa. Koszt przewozu kolejowego otrąb, choćby z najodleglejszego zakątka kraju, ponoszą Polskie Zakłady Zbożowe. Wszystkie koszty aż do stacji, którą spółdzielnia sobie wyznaczyła, opłacają Polskie Zakłady Zbożowe. W ten sposób jest w całej Polsce jedna cena, jaką chłop płaci za otręby. Jednakowa w białostockim i wrocławskim, jednakowa w rzeszowskim i szczecińskim. Cena jednakowa i bardzo niska, tak niska, jaka jeszcze w dziejach Polski nie była. Lecz o tym napiszemy innym razem.

Wacław Jachecki

Kronika gospodarcza krajowa

Nowa zaprawa przeciwko śnieci.

W zakładzie Doświadczalnym Ochrony Roślin w Pszczynie wynaleziono nową, bezrtęciową zaprawę pszenicy przeciwko śnieci.

Wprowadzenie jej w rolnictwie uniezależni nas od zagranicy, skąd sprowadzaliśmy drogie związki rtęciowe.

Kontraktowanie wikliny

Na rok 1948/49 po raz pierwszy jest przewidziane kontraktowanie wikliny.

Będą je przeprowadzać przedsiębiorstwa państwowe — „Wiklina Polska", Zrzeszenie Plantatorów Wikliny ZSCh oraz zainteresowane przedsiębiorstwa prywatne.

Umowa gwarantuje plantatorowi zaliczkę w wysokości 20 tys. złotych na 1 ha. Resztę otrzyma plantator w ciągu trzech dni od dostarczenia ostatniej partii wikliny.

120 ton zboża przemiela młyn dziennie

Młyn mechaniczny w Starogardzie na Pomorzu Zachodnim miele dziennie 120 ton żyta i pszenicy.

Posiada on nowoczesne maszyny i urządzenia pozwalające na szybką i wydajną pracę.

Siłę napędową młyna stanowią dwie lokomobile o łącznej mocy 800 HP, turbiny wodne oraz 2 zapasowe motory elektryczne.

Rolnicze Domy Towarowe

Pow. Zw. Spółdzielni Gminnych otwierają w niektórych powiatach rolnicze domy towarowe. Domy takie prowadzą po kilka sklepów branżowych i ułatwiają rolnikom zaopatrywanie się we wszystkie potrzebne artykuły na miejscu.

Dotychczas rolnicze domy towarowe powstały w Tczewie, Wolsztynie i Chełmie. Ostatnio, rolniczy dom towarowy otworzyła gminna spółdzielnia „Samopomoc Chłopska" w Jastrzębiu w pow. radomskim. Sklepy branżowe mieszczą się w nowowybudowanym gmachu, gdzie znajduje się również świetlica.

Zboże do Szwecji

Polski parowiec S/S „Kutno" wyszedł z portu gdyńskiego do Szwecji z transportem 2.800 ton żyta Polskich Zakładów Zbożowych.

Przemysł spożywczy nadążył za apelem Zabrza

120 fabryk podległych Centralnemu Zarządowi przemysłu spożywczego wykonało przedterminowo plan roczny. Zakłady te produkują oleje jadalne, margarynę, drożdże, cukierki, czekoladę, makaron, surogaty kawy, namiastki spożywcze, mączkę ziemniaczaną oraz syrop.

Ogólna produkcja fabryk przemysłu spożywczego zgodnie z planem państwowym, osiągnęła wartość 234.805 tys. złotych przedwojennych. Wynik ten należy zawdzięczać m. in. szeroko zakrojonej akcji współzawodnictwa pracy, jak również usprawnieniu metod produkcji, zaopatrzenia i zbytu. Podejmując apel załogi kopalni „Zabrze-Wschód" robotnicy wszystkich fabryk przemysłu spożywczego zadeklarowali przedterminowe wykonanie planu rocznego, co zostało już zrealizowane. Do końca br. przemysł spożywczy wykona plan w około 117 proc.

Chłopi woj. lubelskiego pierwsi wpłacili 100 proc. wkładów na FOR

Do 1-go listopada b.r. rolnicy w całym kraju wpłacili na FOR 11.340 mil. złotych, co stanowi ok. 71 proc. ogólnego wymiaru, wynoszącego 16 miliardów złotych

W listopadzie b.r. nastąpił znaczny wzrost wpłat oszczędnościowych i niektóre województwa zrealizowały należości na FOR prawie całkowicie.

Na pierwsze miejsce w kraju wysunęło się województwo lubelskie, w którym rolnicy do 20 listopada b.r. wpłacili całkowicie II ratę Społecznego Funduszu Oszczędnościowego Rolnictwa.

Należ przy tym podreślić, że zarówno władze podatkowe, jak i czynniki społeczne, współpracujące z władzanm podatkowymi, potraktowały akcję wpłat n FOR jako czyn przedkongresowy i zobowiązały się przeprowadzić ją całkowicie do dnia kongresu.

Współzawodnictwo pracy na wsi

Właściwie zorganizowane współzawodnictwo pracy na wsi podwyższy w ciągu 2 lat produkcję rolną o 20 proc. w porównaniu ze stanem obecnym — stwierdzono w drugim dniu obrad konferencji w sprawie współzawodnictwo w rolnictwie w Zarządzie Głównym ZSCH. Dlatego też

już obecnie należy opracować plan współzawodnictwa i jego organizację na rok przyszły. Według wypowiedzi uczestników konferencji, sprawami tymi powinny zająć się powołane na wszystkich szczeblach organizacyjnych, a więc w gromadach, gminach, powiatach i województwach komisje współzawodnictwa.

Tematy akcji współzawodnictwa pracy w rolnictwie w roku przyszłym obejmować będą siedem zasadniczych działów — kontraktowaną produkcję roślinną i zwierzęcą, prace rolne i nawożenie, ochronę roślin i zwierząt, meliorację i walkę z nieużytkami, żywienie zwierząt, i poprawę pogłowia oraz gospodarstwo kobiece.

Współzawodnictwo pracy na wsi powinno być prowadzone zespołowo. Rywalizować więc między sobą będą nie gromady, jako jednostki zbyt zróżnicowane, lecz zespoły gospodarstw, zajmujące się tym samym tematem współzawodnictwa.

Na podstawie dotychczasowych danych ustano dla poszczególnych województw zasadnicze normy podwyższania stanu trzody chlewnej w pierwszej połowie przyszłego roku. Według tych planów, stan trzody chlewnej podniesie się do lipca 1949 r. o milion sztuk, co całkowicie zaspokoi zapotrzebowanie Polski.

Państwowa Centrala Handlowa buduje setki magazynów

Rosnące zadania państwowego aparatu handlowego w dziedzinie skupu ziemiopłodów i rozdziału artykułów spożywczych, wymagają znacznych nakładów inwestycyjnych, przede wszystkim utworzenia odpowiedniej sieci nowocześnie urządzonych magazynów, przechowalni artykułów łatwopsujących się oraz rozbudowy sieci wyrobów państwowego przemysłu spożywczego.

Państwowa Centrala Handlowa i podległe jej Centralne Biuro Obrotu Artykułami Rolnymi otrzymały w planie na rok bież. 695 mil. zł kredytów bankowych na cele inwestycyjne. Ponadto instytucje te, upoważnione zostały do wydatkowania na cele inwestycyjne ze środków własnych: 501 mil. zł, dla PCH i 270 mil. zł dla Centralnego Biura Obrotów Artykułami Rolnymi.

Szczególny nacisk położono w realizacji tych zamierzeń na budowę magazynów skupu zboża. Ogółem przewiduje się budowę 124 magazynów przelotowych tj. magazynów skupu zboża na krótki przeciąg czasu magazynowania. Zaczęto już budować w b. r. ponad 50 takich obiektów w różnych częściach kraju. PCH zawiera obecnie ze wszystkimi dyrekcjami kolejowymi umowy na budowę nowych lub przebudowę istniejących magazynów przy bocznicach, głównie dla usprawnienia skupu zbóż. Ogółem przewiduje się oddanie do użytku 160 takich magazynów stacyjnych w całym kraju, dzięki czemu znacznie zmniejszą się koszty, dokonywanego przez CBOAR skupu zbóż.

Zaplanowano budowę kosztem ok. 150 mil. zł — 15 przechowalni na owoce — o ogólnej pojemności 4.000 ton. Największe obiekty tego rodzaju powstają obecnie w Warszawie, Lublinie i Łodzi. W Warszawie na Woli budowane będą nowoczesne przechowalnie owoców, których całkowity koszt sięga 100 mil. zł. Mają one stanowić część składową centralnych magazynów Państwowej Centrali Handlowej.

Dalsze plany inwestycyjne PCH wiążą się z opracowanym obecnie projektem standardowego typu magazynów hurtowni spożywczo-przemysłowych; przewiduje się budowę ok. 20 takich hurtowni w całym kraju.

Młyny PZZ przekraczają plan

Załoga Polskich Zakładów Zbożowych Nr. 45 we Wrocławiu wykonała 15 listopada roczny plan przemiału w 102 proc. Do końca roku wrocławskie młyny PZZ przemielą dodatkowo 2 tysące ton ponad plan.

Sukcesy octowni i browarów

Ze wszystkich gałęzi przemysłu fermentacyjnego — najwcześnej wykonały roczny plan octownie, bo już 10 października, dając do tego czasu 7.130 tys. litrów octu. Roczny plan produkcji piwa w wysokości 1.204 tysięcy hektolitrów zakoóczono już 11 listopada.

Cukrownie pracują pełną parą

Do 20 listopada bieżąca kampania cukrownicza przyniosła już 370 tysięcy ton cukru w wyniku przerobienia 26.400 tysięcy kwintali buraków. Jako pierwsza zakończyła kampanię cukrownia „Grabów" w okręgu lubelskim — na dwa dni przed ustalonym terminem.

Ruch w Szczecinie wzrósł 4-krotnie

Port w Szczecinie, który przed końcem maja zdołał już osiągnąć taką samą wysokość przeła-

dunku jak w ciągu całego roku ubiegłego, wykonał roczny plan pracy ok. 20 listopada. Obrót towarowy wyniósł w tym czasie 2.680 tysięcy ton wobec ok. 7.60 tys. ton w 1947 r.

Kontraktowanie rzepaku

Pierwsze miejsce wśród okręgowych oddziałów Centrali Rolniczej w akcji kontraktowania ozimego rzepaku zajął oddział wrocławski, który zakontraktował 4.610 ha, lubelski—3.210 ha i gdański 3.153 ha.

Rośnie nasz eksport rolniczo-spożywczy

W rozpoczętym po ostatnich żniwach eksporcie zbóż — jako odbiorcy przewyższają kraje skandynawskie, a przede wszystkim Norwegia i Szwecja. Pewne ilości zboża mamy również wywozić do Belgii na podstawie ostatnio zawartej umowy handlowej.

Anglia odbiorcą żywności

Polski statek „Lublin" odszedł z Gdyni do Londynu, wioząc m.in. bekony, mrożony drób, jaja, jelita i żołądki wieprzowe oraz konserwy.

Mak i szczecina idą zagranicę

Polski eksport spożywczo-rolniczy toruje sobie coraz skuteczniej drogę na obce rynki. Duński statek „Falstria" zabrał ostatnio z Gdyni ładunek maku i szczeciny. W roku bieżącym wyeksportowaliśmy już przeszło za 200 tysięcy dolarów szczeciny do różnych krajów, głównie do U.S.A. — Dostawcami szczeciny są przeważnie zakłady przetwórcze spółdzielni pracy.

Zające dziki i jelenie — do Holandii

Firmy holenderskie zakupiły ostatnio w Polsce 25 tysięcy zajęcy oraz 100 ton bitych dzików i jeleni.

Cebula do Anglii

Z Kutna i Łęczycy wysłano za pośrednictwem oddziału łódzkiego Centrali Spółdziel. Ogrodniczych 12 wagonów cebuli do Anglii W najbliższym czasie nastąpi wysyłka dalszych 12 wagonów cebuli eksportowej do Anglii z terenu woj. łódzkiego.

Kronika Zagraniczna

Przedwstępna ocena zbiorów pszenicy australijskiej w sezonie 1948-49 przewiduje uzyskanie 191,5 mln. buszli w porównaniu do 222 mln. buszli w roku ug. Po odliczeniu ziarna siewnego, na rynku powinno pozostać ok. 170 mln. buszli, z czego 108 mln. — na eksport.

———

Światowe zbiory kukurydzy w bież. roku, według oceny Departamentu Rolnictwa USA wynieść mają 5.900 mln. buszli, czyli o 25% więcej w stosunku do średnich zbiorów lat 1935—39. Jednocześnie stwierdzono, że zbiory pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa wzrosły przeciętnie o 10%.

———

Prowadzone od 1944 roku próby uprawy buraka cukrowego w Chille (Płd. Ameryka) dały pozytywne wyniki. W związku z tym postanowiono przystąpić do uprawy buraka cukrowego w większych rozmiarach.

Urugwaj, idąc za przykładem Argentyny, nie eksportował dotychczas siemienia lnianego, a tylko olej lniany. Obecnie Urugwaj po raz pierwszy zaoferował 10 tys. ton siemienia lnianego na eksport. Zapasy siemienia w tym kraju sięgają 40 tys. ton.

———

Zbiory kukurydzy w Indiach przyniosły 2.111 tys. ton wobec 2.035 tys. ton w roku poprzednim. Szczególnie mocno wzrosła produkcja w Biharze i rejonie Bombaju oraz w Indiach środkowych.

———

Jak podało szwedzkie biuro informacyjne, tegoroczna produkcja rolna Szwecji była o 1%

SPROSTOWANIE

Do norm jakościowych dla owsa, podanych w numerze 1 „Wiadomości Giełdowych" (strona 11) wkradła się pomyłka drukarska.

Podano:

„Dopuszczalne zanieczyszczenie nie może przekraczać 3 proc. w tym:

mineralnych	do 0,5 proc.
szkodliwych chwastów	do 0,5 proc. w tym
sporyszu	do 0,1 proc."

Winno być:

„Dopuszczalne zanieczyszczenie nie może przekraczać 3 proc. w tym:

mineralnych	do 0,5 proc.
szkodliwych dla zdrowia	do 0,75 proc. w tym
żywicy najwyżej	do 0,5 proc."

większa wobec poziomu 1938-39 r., mimo 13% spadku liczby zatrudnionych w rolnictwie. Tegoroczna produkcja stanowi wzrost o 60% w porównaniu z przeciętnym poziomem lat 1930-39.

Prezydent Argentyny Peron skarżył się w wywiadzie prasowym, że administracja planu Marshalla uprawia obecnie bojkot w stosunku do Argentyny przy zakupach pszenicy, chociaż początkowo zwrócono się do Argentyny w tej sprawie.

Według Biura Ekonomiki Rolnej, zapasy pszenicy w USA wynosiły na 1 października 114 mln. buszli, są więc niemal równe zapasom z 1941 roku, a o 230 mln. buszli niższe od rekordowego roku 1942. Zapasy żyta wynoszą 24 mln. buszli, są zatem najwyższe od 3 lat. Zapasy kukurydzy ze starych zbiorów oceniano 1 października na 126 mln. buszli, owsa na 1252 mln. buszli, jęczmienia na 297 mln. buszli (najwyższy poziom od 1943 roku).

Zbiory kukurydzy w Związku Południowo-Afrykańskim wyniosły w bież. roku 5.658 tys. worków (po 100 funtów angielskich), co stanowi wzrost w porównaniu z poprzednim zbiorem (5.033 tys. worków). Ocena zbiorów kukurydzy wskazuje na rekordowe cyfry — 31.580 tys. worków — wobec 24.483 tys. worków w roku ub.

Jeszcze we wrześniu zapełnione zostały wszystkie spichrze zbożowe w porcie lipskim (radziecka strefa okupacyjna Niemiec). Zapasy wystarczą co najmniej na pół roku. Zapewnione zostały przy wybitnym udziale dostaw radzieckiego zboża.

Rumuńskie ministerstwo rolnictwa podało, że obszar zasiewów jesiennych wynosi w roku bież. 2.700 tys. ha pszenicy (2.045 tys. ha w roku ub.), 135 tys. ha żyta (106 tys. ha) oraz 5 tys. ha siemienia rzepakowego.

Huragan, jaki przeszedł nad wybrzeżem oceanu Spokojnego — szczególnie dotknął stany: Północny Meksyk i Kalifornię, wyrządzając szkody w zbiorach na ok. 6 milionów dolarów.

Organizacja do spraw wyżywienia i rolnictwa przy ONZ (FAO) oceniła tegoroczne zbiory pszenicy, jęczmienia i owsa w Europie na 81 milionów ton wobec tylko 63 mln. ton w roku ub. Z ogólnej ilości na pszenicę przypada 35 mln. ton (24 mln. ton w roku ub.).

Departament Rolnictwa USA podał, że eksport zboża i produktów zbożowych ze Stanów Zjedn. wyniósł w trzecim kwartale 4.789 tys. dł. ton, podczas gdy w tym samym okresie roku ub. sięgał 5 milionów ton. Najbardziej spadł eksport kukurydzy i innych zbóż pośledniejszych gatunków. Z ogólnej ilości, eksport pszenicy i mąki wyraził się cyfrą 4.282 tys. ton, z czego 2.305 tys. ton poszło do strefy okupacyjnej Niemiec, do Japonii i Korei, reszta zaś do krajów marshallowskich i Chin. Z zapasów, które gromadzi się po tegorocznych zbiorach będzie można wyeksportować 450 mln. buszli.

W ciągu ostatnich dwu miesięcy, do radzieckiej strefy Berlina przywieziono z ZSRR 100 tys. ton zboża i znaczne ilości oleju słonecznikowego, przerabianego na margarynę.

USA zamierzają wyeksportować do Europy 140 mln. buszli kukurydzy, a to dzięki zbiorom, które okazały się o 8% lepsze od rekordowego 1946 r.

Anglia pertraktuje obecnie na temat dostaw rumuńskich artykułów żywnościowych, łącząc jednak te rozmowy z zagadnieniem odszkodowania za utracone koncesje.

Towar	Warszawa 24. XI.	Poznań 24. XI.	Gdańsk 24 XI.	Lublin 24. XI.
Pszenica	3.550	3.500	3.550	3.450
Żyto	2.225	2.175	2.240	2.225
Jęczmień	2.125	2.075	2.090	2.075
Owies	2.075	2.075	2.090	2.075
franco wagon stacja za adowania				
Gryka	—	3.800	—	3.600— 3.800
Kukurydza	—	—	—	—
Proso	—	3.500	—	3.200— 3.400
Tatarka	—	—	—	—
Mąka żytnia 97%	3.000	3.000	3.100	3.100
Mąka żytnia 82%	3.250	3.300	3.450	3.400
Mąka żytnia 80%	3.250	—	—	3.400
Mąka żytnia 65%	4.000	4.000	4.150	4.100
Mąka pszenna 97%	4.600	4.650	4.700	4.665
Mąka pszenna 80%	5.400	5.400	—	5.400
Mąka pszenna 72%	5.700	5.600	5.800	5.600
Mąka pszenna 67%	6.000	6.000	6.100	6.050
Mąka pszenna 50%	6.650	6.650	6.800	6.700
Mąka pszenna pośledn:a	3.250	3.300	3.450	3.400
Kasza jęczmienna 63%	4.100	4.100	4.100	4.100
Kasza perłowa 46%	5.300	5.300	5.300	5.300
Kasza gryczana palona	—	—	—	10.500—11.500
Kasza gryczana surowa	—	—	—	9.500—10 000
Kasza tatarczana	—	—	—	—
Kasza jaglana	—	—	—	6.000— 6.400
Pęczak	4.100	4.100	4.100	4.100
P'atki owsiane	6 100	6.100	6.100	6.100
Kaszka manna	7.900	—	7.900	7.900
Mąka jęczmienna pośl.	1.300	1.300	—	1.300
Otręby pszenne	1.350	1.350	1.350	1.350
Otręby żytnie	950	950	950	950
Otręby jęczmienne	850	850	850	850
Otręby kukurydziane	850	—	850	850
O reby owsiane	—	550	550	—
franco wagon stacja odbiorcza				
Ziemniaki jad. dla prod.	500	500	500	500
Ziemniaki jad. dla apar. handl.	570	570	570	570
Ziemniaki przem.-past dla prod.	450	450	450	450
Ziemniaki przem. past. dla apar. handl.	520	520	520	520
Mąka ziemniaczana	7.900— 8.200	—	—	—
Groch Victoria	—	5.300— 5.700	5.600— 5.800	—
Groch zielony	—	4.800— 5.300	—	—
Groch polny	4.100— 4.300	—	4.000— 4.500	4 400— 4.600
Fasola biała	—	4.800— 5 000	—	5.200— 5.400
Fasola kolorowa	—	4.000— 4.300	—	—
Jasiek	—	—	—	—
Wyka zimowa	—	—	—	—
Rzepak ozimy	6.500— 6 600	6 800— 7.000	6.600	—
Rzepak jary	5.800— 5.900	6.200— 6.400	5.600— 5.900	5.800— 6.000
Rzepik jary	—	6.200— 6.400	—	—
Siemię lniane	11.000—12 000	12.000	12.000	11.500—12 000
Siemię konopne	6 590	7.800— 8.000	6.950	6.400— 6.950
Gorczyca	4.320	6 800— 7.200	4 320	—
Mak niebieski	16.000—18.000	15 000—16 000	15.500—16.000	14.500—16.500
Makuchy rzepakowe	1.500— 1.600	1.600— 1.700	1.300— 1.650	1 600— 1.700
Makuchy lniane	3.300— 3.400	3.400— 3.500	—	3.300— 3.500
Siano	700— 800	650— 750	675— 720	800— 850
Słoma	600— 650	500— 550	550— 625	700— 750
Kie'ki słodowe	—	—	—	—
Cebula	1.650— 1.750	1.300— 1.400	2.000— 2.200	1.200— 1.400
Marchew	600— 700	650— 800	1.000— 1.100	500— 600
Buraki	1.250— 1.350	750— 850	1.000— 1.200	1.000— 1.200
Kapusta	900— 1.000	750— 850	900— 1.100	700— 900
Selery	2 900— 3.100	—	3.000— 3.600	—
Pietruszka	1.700— 1 800	—	2 600— 2.800	2.000— 2.300
Pory	2 400— 2.600	—	2.700— 3.000	—
Ogórki kiszone	7.000— 7 500	—	5.800— 6.200	—
Czosnek	45 000—50.000	—	—	—
Olej rzepakowy	23.000—24 000	24.000—26.000	—	—
Olej lniany	48.000—49.000	50.000—55.000	—	—
Pokost	—	—	62.000—68.000	—

ZBOŻOWO-TOWAROWYCH

Bydgoszcz 24. XI.	Wrocław 24. XI.	Katowice 24. XI.	Kraków 24. XI.	Łódź 24. XI.	Szczecin 24. XI.
3.500	3.450	3.550	3.550	3.550	3.550
2.175	2.175	2.240	2.300	2.225	2.240
2.075	2.075	2.140	2.200	2.125	2.090
2.075	2.075	2.090	2.100	2.075	2.090
3.800— 4.000	3.800	4.000— 4.200	—	3.800	3.900
—	2.500	—	—	—	—
3.000— 3.300	3.600	—	3.750— 3.800	3.500	3.500
—	—	—	4.000— 4.100	—	—
3.000	3.050	3.050	3 050	3.000	3.100
3.300	3.350	3.350	3.450	3.250	3.450
3.300	—	—	—	—	—
4.000	4.050	4.050	4.100	4.000	4.150
4.650	4.650	4.650	4.700	4.600	4.700
5 400	—	—	5.450	5.450	—
5.600	5.700	5.600	5.700	5.700	5 700
6.000	6.050	6 050	6 100	6 000	6.100
6 650	6.700	6.700	6.800	6 650	6 800
3.300	3.470	3.350	3.450	3.250	3.450
4.100	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
5.300	5.300	5.300	5.300	5.300	5.300
—	11.500—12.500	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	11.500—12 500	—	—
—	6.700	6.700— 6.900	6.800— 7.200	—	—
4.100	—	—	4.100	4.100	4.100
—	6.100	6.100	6.100	6.100	6.100
—	7.500	—	7.900	7.900	—
—	—	—	—	—	—
1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350
950	950	950	950	950	950
850	850	1.000	850	850	850
850	850	850	850	850	850
—	—	—	—	550	700
500	530	530	530	500	500
600	600	600	600	570	570
450	480	480	480	450	450
550	550	550	550	520	520
—	—	8.300	—	—	—
5 100— 5 400	—	—	—	—	5.000— 5.200
4.500— 4 800	—	—	—	—	4.500— 4.800
3.900— 4.200	4.800— 5.100	—	4.400— 4 500	—	3.600— 4 000
5 000— 5 200	4 700— 5 100	4.800— 5 000	4 800— 5.100	—	4.700— 5.000
3.700— 4.000	3.500— 3.800	3900— 4.200	3 800— 4.100	—	4.100— 4.300
—	—	—	9.500—10.000	—	—
—	—	7 000— 7 500	—	—	—
5.900— 6.200	6.000— 6.600	6.600— 6 900	6.300— 6 600	6.900— 7 200	6.000— 6.300
5.600— 5.800	5 500 — 5 900	—	5.800— 6 000	6.300— 6.500	—
—	5.000— 5 300	—	—	—	—
1.000—12.000	12.000	12.000	12.000	11.000—12 000	12.000
—	6.590	7.600— 8 100	—	—	6.590
—	4 320	—	4.320	—	4 320
14.500—15.500	15 000—15 700	15.500—16 500	15.500—16.500	—	14 000—15.000
1.400	1.200— 1.250	—	—	1 300— 1.400	—
3 600	4.100— 4 300	3.700— 3.900	3.900— 4.100	3.600— 3.800	—
650— 700	800— 850	650— 750	820— 900	700— 750	640— 690
500— 550	550— 625	450— 550	670— 730	500— 600	530— 600
—	—	1 000— 1.200	—	—	—
1.000— 1.200	1.200— 1.300	800— 900	1.200— 1 400	1 000— 1 250	1.600— 2.000
650— 750	700— 750	600— 700	800— 1.000	700— 800	900— 1.000
700— 800	1.000— 1 200	650— 750	900— 1.100	700— 850	900— 1 100
600— 700	900— 1.000	850	720— 900	850— 1.000	800— 900
2.300— 2.600	2.500— 3 000	2 400— 2 600	—	2 200— 2.600	2 800— 3 000
2.300— 2.600	1 500— 1.800	2 400— 2 600	2.800— 3.500	1.700— 2 100	2.300— 2 700
2.300— 2.600	2.500— 3 000	2.400— 2.600	—	2.000— 2.500	2.700— 3.000
6.500— 7.200	6 500— 7.500	—	—	—	—
—	50 000—60 000	—	—	—	—
26.000—28 000	26 000—29.000	—	—	26.000—27 000	—
58.000—60.000	60 000—62 000	—	—	51 000—53.000	—
—	57.000—75.000	—	—	65.000—72.000	—

KRONIKA GIEŁDOWA

Komisja Standaryzacji Nasion.

Z dniem 15.11.48 r. rozpoczęła swe prace Komisja Standaryzacji nasion, traw, koniczyn i innych, której zadaniem będzie ustalenie norm jakościowych.

W skład Komisji weszli przedstawiciele wszystkich zainteresowanych w obrocie Central, oraz wybitni fachowcy z tej dziedziny.

Giełda Urzędująca uprzejmie prosi wszystkich zainteresowanych o nadsyłanie swych spostrzeżeń odnośnie jakości zbiorów, oraz uwag i propozycji co do norm jakościowych pod adresem Giełdy Urzędującej (Warszawa, Krakowskie Przedmieście 16/18) do Komisji Standaryzacji Nasion.

Komisja Standaryzacji Strączkowych.

Z dniem 10.11.48 r. rozpoczęła swe prace Komisja Standaryzacji Strączkowych przy Giełdzie Urzędującej nad opracowaniem norm jakościowych dla strączkowych, siewnych, konsumcyjnych i pastewnych a mianowicie:
grochów, fasoli, wyk, peluszki, łubinów, bobiku, seradeli i innych.

Ze względu na konieczność ustalenia tych norm w terminie jak najszybszym Komisja Standaryzacji przedstawi projekt norm jakościowych do dnia 15.12.48 r.

W związku z powyższym Giełda Urzędująca prosi członków Giełd o nadsyłanie z terenu prób pochodzących z nowych zbiorów, których wyniki analiz będą podstawą do opracowania norm jakościowych.

Wszelkie koszty związane z wysyłką prób podlegają zwrotowi.

SIEĆ ZAPRZYSIĘŻONYCH PRÓBOBIORCÓW GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W WARSZAWIE

Giełda Zbożowo-Towarowa w Warszawie powołała w dniu 19.XI 1948 r. następujący skład zaprzysiężonych próbobiorców na terenie woj. warszawskiego i białostockiego:

L. p.	Nazwisko i imię	z ramienia instytucji	Adres	telefon
1.	Buczyński Stefan	P.Z.Z. delegat na pow. Ełk	Ełk, Kościuszki 11	80
2.	Dobrowolski Włodzimierz	P.Z.Z. Oddział Warszawa	Warszawa, Stawki 4	86-968
3.	Danhoffer Jan	P.Z.Z. delegat na pow. Ciechanów	Ciechanów, Mickiewicza 3	408
4.	Głowaczewski Władysław	P.Z.Z. delegat na m. Warszawa i pow. warszawski lewobrzeżny Zrzeszenie Kupców Zbożowych RP	Warszawa, Hoża 27-6	86-111
			Sierpc, Kilińskiego 35	—
			Warszawa, Chocimska 28	85-768
5.	Gadomski Józef	P.Z.Z. Centrala	Pułtusk, Traugutta 29	8
6.	Jachecki Wacław	P.Z.Z. delegat na pow. Pułtusk i Maków Maz.	Sochaczew, 1 Maja 12, Młyn P.Z.Z.	80
7.	Kosek Stanisław	P.Z.Z. delegat na pow. Sochaczew	Białystok, Warszawska 59	—
8.	Kucejko Władysław	P.C.H. Białystok	Warszawa, Chocimska 28	82-365
9.	Kownacki Leon	P.Z.Z. Centrala	Łomża, Sikorskiego 50	35
10.	Kubicki Adam	P.Z.Z. delegat na pow. Łomża	Warszawa, Stawki 4	86-968
11.	Lebensztejn Zdzisław	P.Z.Z. Oddział Warszawa	Białystok, Kilińskiego 7	180 i 381
12.	Michniewicz Marian	P.Z.Z. Oddział Białystok	Płock, Bielska 45	—
13.	inż. Niewiński Karol	P.Z.Z. Młyn w Płocku	Warszawa, Stawki 4	86-967
14.	Pyjek Henryk	P.Z.Z. Oddział Warszawa	Warszawa, Stawki 4	86-968
15.	Przybysz Franciszek	P.Z.Z. Oddział Warszawa	Ełk, Wojska Polskiego 68	—
16.	Przepiórski Kazimierz	C.S.S. „Społem" Ełk	Garwolin, Sienkiewicza 10 i	
17.	inż. Romatowski Kazimierz	P.Z.Z. delegat na pow. Garwolin	Senatorska 2	77
18.	Władziński Antoni	P.Z.G.S. Samopomoc Chłopska Płock	Płock, Nowy Rynek 12	13-20 i 14-71
19.	Ziółkowski Henryk			
20.	Zajdel Karol	P.Z.Z. delegat na pow. Grodzisk Mazowiecki	Żyrardów, Mireckiego 25	71-75 i 71-76-16

REDAGUJE KOMITET REDAKCYJNY

ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI, Warszawa, Krakowskie Przedmieście 16/18, telefon 8-78-15

WARUNKI PRENUMERATY: roczna 1.200 złotych, półroczna 600 złotych, kwartalna 300 złotych.

Cena pojedynczego numeru 50 zł.

CENA OGŁOSZEŃ: cała strona 40 000 złotych, pół strony 20.000 złotych, ćwierć strony 10.000 złotych.

R.S.W. „PRASA", W-wa, Smolna 10. Z. 1949. B-65705

MIARY I WAGI W WARTOŚCIACH METRYCZNYCH

	OBJĘTOŚĆ	W wartościach metrycznych	WAGA	W wartościach metrycznych
POLSKA	Obecnie używane:		Obecnie używane:	
	1 metr³ = 1000 dcm³	—		
	1 dcm³ = 1000 centymetrom³	—		
	1 dcm³ = 1000 milimetrom³	—	1 tonna = 10 cent. metr.	—
	Miary ciał płynnych i sypkich:		1 centnar metr. = 100 kg	—
	1 kilolitr = 10 hektolitrom	1 m³	1 kilogram = 100 dkg	—
	1 hektolitr = 100 litrom	0,1 m³	1 dekagram = 10 g	—
	1 litr = 10 decylitrom	0,001 m³	1 gram = 10 decygramom	—
	1 decylitr	0.0001 m³		
	Dawniej używane:		Dawniej używane:	
	1 sążeń³ = 27 łokciom³	5,159780352 m³		
	1 łokieć³ = 8 stopom³	0,191102976 m³		
	1 stopa³ = 1728 calom³	0,023887872 m³	1 centnar = 100 funtom	40,55 kg
	1 cal³	0.000013824 m³	1 funt — 16 uncjom	405,5 g
	Miary ciał płynnych i sypkich:		1 uncja = 2 łutom	25,34 g
			1 łut =	12,67 g
	1 korzec = 4 ćwierciom	128 l		
	1 ćwierć = 8 garncom	32 l		
	1 garniec = 4 kwartom	4 l		
	1 kwarta = 4 kwaterkom	1 l		
	1 kwaterka	1/4 l		
ANGLIA I AMERYKA	1 register ton	2,832 m³	1 ton = 157,5 stones	1018,98 kg
	1 ton of shipping = 40 cubic feets	1,1888 m³	1 stone = 14 ibs.	6,3 kg
	1 cubic fet	0 02972 m³	1 ib. = 16 ounces	453 g
	Miary ciał płynnych i sypkich:		1 ounce =	28,35 g
	1 bushel — 8 gallons	36,348 l	1 hundredweight = 112 pounds	50,8 kg
	1 gallon = 4 quarts	4.544 l	1 pound = 16 ounces	0,453 kg
	1 quart = 2 pints	1,136 l		
	1 pint = 4 gills	0,568 l	1 centnerweight = poundes	45,3 kg
	1 gill	0,142 l	1 short ton (amer.)	907,2 kg
	1 barrell amer. = 2 rildertins	159,16 l		
	1 rildertins = 2 firtins	79 58 l		
	1 firtins = 10.5 gallons	39,795 l		
	1 gallon	3,79 l		
ROSJA	Obecnie używane:		Obecnie używane:	
	Metryczne (patrz Polska — obecnie używane)		Metryczne (patrz Polska — obecnie używane)	
	Dawniej używane:		Dawniej używane:	
	1 czetwiert'	209 l	1 berkowiec = 10 pudów	163,8 kg
	1 wiadro	12,3 l	1 pud = 40 funtów	16,38 kg
			1 funt	409,5 g

MIARY POWIERZCHNI

POLSKA	W wartościach metrycznych	ANGLIA I AMERYKA	W wartościach metrycznych	ROSJA	W wartościach metrycznych
Obecnie używane:				Obecnie używane:	
1 km² = 1000000 m²	—	1 square mile (mile of		Metryczne (patrz — Polska obecnie używane)	
1 m² = 100 dcm²	—	land = 740 acres	259 ha		
1 dcm² = 100 cm²	—	1 acre = 4 roods	40,4678 a		
1 cm² = 100 mm²	—	1 rood = 1210 sq. yards	10,11895 a	Dawniej używane:	
Miary powierzchni rolnej:		1 sq. yard = 9 sq. feets	0,8364 m²	1 dziesięcina = 2400 sążniom²	1,0925 ha
1 hektar = 100 arom	10.000 m²	1 sq. feet	0,0929 m²	1 sążeń²	4,552 m²
1 ar	100 m²	1 bard of land	12,1404 ha		
Dawniej używane:					
1 sążeń² = 9 łokciom²	2,985984 m²				
1 łokieć² = 4 stopom²	0,331776 m²				
1 stopa² = 144 calom²	0,082944 m²				
1 cal²	0,000576 m²				
Miary powierzchni rolnej:					
1 włóka = 30 morgom	16,796 ha				
1 morga = 300 prętom	0,56 ha				
1 pręt	0,002 ha				

cras. B927/1/2